

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KRATES VE DİĞER KİNİKLER

KİNİK FELSEFE FRAGMANLARI

-2-

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

ESKİ YUNANCA VE LATİNCE ASLINDAN
DERLEYEN VE ÇEVİREN: C. CENGİZ ÇEVİK

TÜRKİYE BANKASI

Kültür Yayınları

Genel Yayın: 6121

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüüne tevcih edebilmiş milletlerde düşünce- nin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941

Maarif Vekili

Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

KRATES VE DİĞER KİNİKLER
KİNİK FELSEFE FRAGMANLARI -2-

ESKİ YUNANCA VE LATİNCE ASLINDAN ÇEVİREN VE NOTLAYAN
C. CENGİZ ÇEVİK

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2024
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
KORAY KARASULU

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
DEFNE ASAL

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM, TEMMUZ 2024, İSTANBUL

ISBN 978-625-429-826-4 (CİLTİ)
ISBN 978-625-429-825-7 (KARTON KAPAKLI)

BASKI-CİLT
DERYA MÜCELLİT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
YAKUPLU MAHALLESİ GÖÇMEN SOKAK NO:1 / 151 BEYLİKDÜZÜ / İSTANBUL
TEL. (0212) 501 02 72
Sertifika No: 40514

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek
metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz,
yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
e-posta: info@iskultur.com.tr
www.iskultur.com.tr

KRATES VE DİĞER KİNİKLER

KİNİK FELSEFE FRAGMANLARI -2-

ESKİ YUNANCA VE LATİNCE ASLINDAN DERLEYEN VE ÇEVİREN:
C. CENGİZ ÇEVİK

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Sunuş

İlk basımı 2020 yılının Ağustos ayında yapılan *Kinik Felsefe Fragmanları* başlıklı çalışma (bu çalışmadan itibaren *Kinik Felsefe Fragmanları 1*) Kinik felsefe veya Kinizm olarak anılan felsefe ekolünün kurucu babalarından, yani Antisthenes ile Diogenes'ten günümüze kalan fragmanları içeriyordu. Şüphesiz bu fragmanlar Sokratesçi düşüncenin, Sokrates'in öğrencisi olan Antisthenes ve onun öğrencisi Diogenes aracılığıyla nasıl toplumsal ve politik yasa ve ilkeleri tanımayan, marjinal bir yaşam tarzına dönüştüğünü göstermesi açısından önemlidir. Ancak Kinik felsefe sadece bu iki filozofun yaşamı ve düşünceleriyle sınırlı kalmamıştır. Özellikle Diogenes'le ilgili anekdotlar hem yaşadığı dönemde hem de sonraki çağlarda birçok kişiyi etkilemiş, dilden dile dolaşarak birçok yazarın metnine konu olmuştur.

Şurası açık ki, Diogenes'ten en çok etkilenenler onunla veya onun öğrencileriyle tanışıp Kinik yaşam tarzını sürdürenlerdir. İşte *Kinik Felsefe Fragmanları 2* başlıklı bu çalışmada Diogenes'in ardından tarih sahnesine çıkan Kinik filozofların fragmanlarına yer verilmiştir. Bu fragmanların oluşturulmasında ve sıralanmasında temel alınan kaynak Gabriele Giannantoni'nin derlediği, dört ciltten oluşan *Socratis et Socraticorum Reliquiae* (Napoli: Bibliopolis, 1990) künyeli eserin ikinci cildidir. Bu kaynakta yer almayan fragman-

lar çalışmamızın sonunda yer alan Fragman Koşutlukları tablosunda “≠ SSR” ifadesiyle gösterilmiştir. Bu çalışmada kendine yer bulan Kinik filozoflar sırasıyla şunlardır: Astypalaili Onesikritos (O1-O3c), Aiginalı Philiskos (PH1-PH4c), Kinik Menandros (MENA1), Sinoplu Hegesias (HEG1), Syrakusaili Monimos (MON1-MON5), Thebaili Krates (K1-K87), Maroneialı Hipparkhia (HIP1-HIP3), Maroneialı Metrokles (MET1-MET5), Kinik Thrasillos (T1a-b) ve Kinik Menedemos’tur (MENE1a-b).

Görüldüğü üzere Diogenes’in öğrencisi Krates’ten günümüze kalan fragmanlar diğer Kiniklerden kalan fragmanların toplamından daha fazladır, hatta Krates’i Diogenes’ten sonraki Kiniklerin en ünlüsü saymak mümkündür. Yaşamıyla ilgili anlatılanlar, özellikle de sahip olduğu her şeyi bırakarak bilinçli bir şekilde Kinik yaşam anlayışını seçmesi ve yoksulluğu yüceltmesi (K4-13 ve K14-28) kendisinden önceki Antisthenes ile Diogenes’in temsil ettiği değerleri, tam onların istediği gibi yaşamına yansıtması açısından önemlidir. Bununla birlikte Krates’in fahişelere ve Atinalılara özgü zamparalığa, dönemin ünlü politikacılarına ve ahlaksız gençlerine getirdiği eleştiriler, özellikle Diogenes’le anekdotlardaki benzer yaklaşımları anımsatır. Krates’i kendisinden önceki ve sonraki tüm Kiniklerden ayıran en önemli olay Maroneialı Hipparkhia’yla olan “Köpek evliliği”dir. K38-46 fragmanlarında işlenen bu evlilik, antik dönemde evliliğin felsefeyle meşgul olmayı engelleyip engellemediği meselesiyle ilgili tartışmalarda sıklıkla gündeme getirilmiştir. Dahası, zengin ve soylu bir aileden gelen Hipparkhia isimli genç bir kadının Kinik yaşam tarzını benimsemesi ve böylece kendine Kinik filozoflar silsilesi içinde yer bulması açısından da kayda değerdir. Bu yüzden çalışmamızda bulunan HIP1-3 fragmanları, antik dünyada sayıları az olan kadın filozoflardan biriyle ilgili yazılı belge niteliğindedir.

Kinik Felsefe Fragmanları 1’in Sunuş’unda aktarılan ileri okuma kaynaklarına ek olarak Kinik felsefeyle ilgili şu çalışmalarını önerebiliriz:

- Chouinard, Isabelle. "Les Maîtres de Cratès." *Revue de Philosophie Ancienne*, 33.1 (2015): 63-94.
- Goulet-Caze, Marie-Odile. "Une liste de disciples de Cratès le Cynique en Diogène Laërce 6,95." *Hermes*, 114.2 (1986): 247-252.
- Kennedy, Kristen. "Hipparchia the Cynic: Feminist Rhetoric and the Ethics of Embodiment." *Hypatia*, 14.2 (1999): 48-71.
- . "Cynics, Spaces, and Subjects: Toward a Tactical Ethics of Rhetoric." Yayınlanmamış doktora tezi. University of Rhode Island, 1997.
- Sirois, Martin. "The Early Cynic Tradition: Shaping Diogenes' Character." Yayınlanmamış Doktora Tezi. Princeton University, 2014.

Haziran 2024, İstanbul
C. Cengiz Çevik

Astypalaialı Onesikritos

O1 Diog. Laert. 6.84:

Bazıları Onesikritos'un Aiginalı olduğunu, Magnesialı Demetrios ise Astypalaialı olduğunu söyler. O da Diogenes'in ünlü öğrencilerinden biriydi. [= D70] Görünen o ki, Ksenophon'un kine benzer bir yoldan geçti; zira Ksenophon Kyros'un seferine katılmıştı,¹ o ise İskender'in seferine katıldı. Ksenophon "Kyros'un Eğitimi"² adında bir eser yazmıştı, o ise İskender'in nasıl eğitildiğini yazdı. Biri Kyros'a methiye yazdı, diğeri İskender'e. Üslupları da benziyordu ama beklendiği üzere, taklit ilkörneğin³ gerisinde kalıyordu.

O2 Diog. Laert. 6.75-76:

Bu adamın⁴ müthiş bir ikna yeteneği vardı, öyle ki argümanlarıyla istediği herkesi avcunun içine alabiliyordu. Aiginalı Onesikritos'un iki oğlundan biri olan Androsthene's'i Atina'ya gönderdiği söylenir, oğlan Diogenes'in bir konuşmasını dinleyince orada kalmaya karar vermiş. Bunun

1 Sokrates'in öğrencisi olarak da bilinen tarihçi Ksenophon (MÖ 428-354) karşılaştığı politik zorluklardan ötürü 401'de Atina'yı terk etti ve *Anabasis*'te bizzat anlattığı, Perslerin kralı II. Dareios'un oğlu Genç Kyros'un, kardeşi II. Artakserkes'e karşı düzenlediği sefere katıldı.

2 Κύρου Παιδεία (Kyrou Paideia).

3 "İlkörnek" (ἀρχετυπον, arkhetypōn) bir kopyanın temel kaynağı, örnek alınan modeldir.

4 Diogenes.

üzerine Onesikritos kendisinden haber alamadığı oğlunu arasın diye daha büyük olan oğlu Philiskos'u göndermiş, ancak Philiskos da aynı şekilde ondan etkilenerek orada kalmış.⁵ [Karş. PH1b] ^[76] Son olarak babanın kendisi de oraya gitmiş, ancak sonu oğullarından farklı olmamış, felsefe yapmak amacıyla orada kalmış. İşte Diogenes yaptığı konuşmalarla insanlar üzerinde böyle bir etki bırakıyordu. [= D71]

O3

a Plut. *De Alex. Fort.* 331e:

<Büyük İskender> Köpek⁶ Diogenes'in öğrencisi olan Onesikritos'u donanmasının başkomutanı yaptı. [Karş. D349d]

b Plut. *Alex.* 65:

<Gymnosophistler içinde> en şöhretli olup kendi başına sessiz sakin bir şekilde yaşayanlara Onesikritos'u göndererek onlardan kendisini ziyaret etmelerini istedi. Onesikritos Kinik Diogenes'in öğrencilerinden olan⁷ bir filozoftu. O, Kalanos'un ona çok sert ve kaba bir şekilde, harmanisini çıkarmasını ve söyleyeceklerini çırılçıplak dinlemesini buyurduğunu, aksi halde Zeus'tan gelmiş olsa bile kendisiyle konuşmayacağını söylediğini anlatır. Ancak o Dandamis'in daha nazik olduğunu ve Sokrates, Pythagoras ve Diogenes'le ilgili söylenenleri duyduktan sonra, bu adamların doğal yönleri olmakla birlikte yaşamlarını büyük ölçüde yasalara uyarak geçirdiklerini düşündüğünü söyler.⁸

⁵ Aşağıda bahsedilen Aiginalı Philiskos.

⁶ Burada "Kinik" (κυνικός, kynikos) yerine "köpek" (κύων, kyôn) sözcüğü geçmektedir.

⁷ Burada geçen συσχολάζω (suskholazô) fiili "boş vakti birisiyle birlikte geçirmek, birisinin felsefede öğrencisi ve yoldaşı olmak, birlikte eğitim görmek" anlamlarındadır.

⁸ Kalanos ile Dandamis Büyük İskender'in görüşmek istediği Hintli Gymnosophistler yani çıplak bilgelilerdir.

c Strab. 15.1.65:

Bundan sonra <Mandanis>⁹ bu tür öğretilerin Yunanlar arasında öğretilip öğretilmediğini sordu. <Onesikritos> da cevaben Pythagoras'ın bu tür öğretileri öğrettiğini ve insanlara etten uzak durmalarını buyurduğunu, Sokrates ve Diogenes'in de bu tür öğretileri öğrettiğini ve kendisinin de Diogenes'in bir öğrencisi olduğunu söyledi. Bunun üzerine <Mandanis> Yunanları başka yönlerden akıllı bulmakla birlikte bir konuda yanıldıklarını, yani yasayı doğaya tercih ettiklerini söyledi.

9 Dandamis yerine kullanılan başka bir isim.

Aiginalı Philiskos

PH1

a Suda s.v. Philiskos:

Aiginalı, Makedon İskender'e okuma yazmayı öğretti. Köpek Diogenes'in öğrencisiydi, Hermippos'a göreyse Stilpon'un. Diyaloglar yazdı, onlardan biri de *Kodros*'tur.

b Suda s.v. Philiskos:

Aiginalı, bir gösteri için Atina'ya geldi, Diogenes'i dinledikten sonra filozof oldu. Babası onu geri getirmesi için erkek kardeşini gönderdi, onun başına da aynı şey geldi. Bu sefer onları geri getirmek için babanın kendisi geldi ve o da filozof oldu. [...] ¹⁰

c Ael. VH 14.1:

Philiskos bir keresinde İskender'e şöyle dedi: "İtibarına dikkat et, salgın [veya büyük bir felaket] olma, aksine [barış ve] sağlık getir." Salgınla şiddetli ve vahşi yönetimi, kentleri ele geçirmeyi, halkların felakete sürüklenmesini, sağlıklı bireylerin güvenliğini gözetmeyi, yani barışın sağladığı yararı kastediyordu.

PH2 Diog. Laert. 6.84:

Diogenes'in öğrencisi oldu [...] daha önce bahsettiğimiz Aiginalı Philiskos da. [= D72]

10 Metnin bundan sonraki kısmı Philiskos'la değil, Diogenes'le ilgili olduğu için buraya alınmamıştır.

PH3 Stob. 3.29.40:

Philiskos'tan:

“Ey aptal, tembellikle mümkün değil, çalışmayanların çok emek harcayanlara ait olan şeyleri elde etmesi.”¹¹

PH4¹²

a Diog. Laert. 6.73:

Eğer <Diogenes'in yazdığı> tragedyalar [Bkz. D73] Aiginalı Philiskos'a [...] değil de, kendisine aitse [...]

b Diog. Laert. 6.80:

Satyros, tragedyaların Diogenes'in dostu Aiginalı Philiskos'a ait olduğunu söyler. [= D73]

c Jul. Or. 6.186c:

Günümüzde Diogenes'in çok konuşma içeren trajedilerinin Aiginalı Philiskos adında birinin eserleri olduğu söyleniyor. [= D75]

11 Her ne kadar bu dizeler SSR'de Aiginalı Philiskos'a ait fragmanlar arasında yer alsada (V D3) muhtemelen Yunan tragedya şairi Korkyralı Philiskos'a aittir. Bkz. *Minor Greek Tragedians, Volume 2: Fourth-Century and Hellenistic Poets, Fragments from the Tragedies with Selected Testimonia*, ed. ve çev. M. J. Cropp (Liverpool: Liverpool University Press, 2021), 230 vd.

12 Bu fragman grubu SSR'de sadece referans olarak bulunur.

Kinik Menandros

MENA1 Diog. Laert. 6.84:

Diogenes'in öğrencileri arasında bir Homeros âşığı olan,
“Meşe kerestesi”¹³ lakaplı Menandros da [...] vardı. [= D72]

¹³ Δρυμός (Drymos).

Sinoplu Hegesias

HEG1 Diog. Laert. 6.84:

Diogenes'in öğrencileri arasında "Tasma"¹⁴ lakaplı Sinoplu Hegesias da [...] vardı. [= D72]

14 Κλοιός (Kloios).

Syrakusailı Monimos

MON1 Diog. Laert. 6.82-83:

Syrakusailı Monimos Diogenes'in bir öğrencisiydi. Sosikrates'in aktardığına göre Korinthoslu bir tefecinin hizmetindeydi. Bu tefeci Diogenes'i satın alan Kseniades tarafından sıklıkla ziyaret edilirdi. Kseniades, Diogenes'in konuşma ve eylemdeki üstün meziyetlerinden öyle iyi bahsetti ki Monimos da Diogenes'e sevgi beslemeye başladı. Sonra Monimos delirmiş numarası yaparak tüm parasını dağıttı, efendisi onu kovana dek uğraştı, ardından kendini tümüyle Diogenes'e verdi. (=D69) Ayrıca sıklıkla Kinik Krates'in peşinden gidiyor ve onunla benzer amaçlar ediniyordu; efendisi, yaptıklarını görünce onun delirdiğine daha da ikna oldu. ^[83] Ünlü bir adam oldu, öyle ki komedya şairi Menandros bile ondan söz etmiştir. Oyunlarından biri olan *Seyis*'te şöyle der:

“Monimos diye bilge bir adam var ey Philon,
ama pek şöhretli değil.

A. Şu heybesi olan adam mı?

B. Bir değil, üç heybesi var,
ama Zeus aşkına, tek bir söz bile etmedi
‘Kendini bil’ ve diğer ünlü sözler gibi.

Bütün bunları aştı o kirli dilenci.

Zira varsayılan her şeyin anlamsız olduğunu söyledi.”¹⁵

¹⁵ Men. Fr. 29, Kock.

Ziyadesiyle ağırbaşlı bir adamdı, ünü küçümser, hakikatin peşinden giderdi.

Ciddi mesajlarla harmanlanmış bazı eğlencelik şiirlerin yanında *Dürtüler Üzerine* ve <Felsefeye> *Teşvik*¹⁶ adında iki eser yazdı.

MON2

a Sext. Emp. *Adv. Math.* 8.5:

Belki de Köpek Monimos da her şeyin anlamsız¹⁷ olduğunu söylerken var olmayan şeylerin var olduğuna dair kanaatten bahsediyordur.

b Sext. Emp. *Adv. Math.* 8.87-88:

Yukarıda da söylediğim gibi, Metrodoros,¹⁸ Anaksarkhos¹⁹ ve hatta Monimos'un ölçütü²⁰ ortadan kaldırdığını iddia edenlerin sayısı az değildir. [...] ^[88] [...] zira Anaksarkhos ve Monimos var olan şeyleri manzara resmine benzetmiş ve onların rüyada veya delilik esnasında deneyimlenen izlenimleri andırdığını varsaymıştır.

MON3 M. Ant. 2.15:

Her şey acele yargıdır.²¹ Kinik Monimos'la ilişkilendirilen bu yanıt yeterince açıktır, ancak bu sözün ana fikrinin doğru kabul edilmesinin sağlayacağı yarar da yeterince açıktır.

16 Προτρεπτικός (protreptikos) “Teşvik” anlamındadır, ancak burada kastedilen “Felsefeye Teşvik”tir.

17 Burada geçen τῦφος (typhos) sözcüğünün “duman, sis, buhar” ve “saçma, anlamsız” anlamları vardır.

18 70 A 25, D.-K.

19 72 A 16, D.-K.

20 Burada kullanılan sözcük “ölçüt” veya “yargılama ölçütü” olarak Türkçeleştirebileceğimiz κριτήριον (kritêrion) terimidir.

21 Burada kullanılan ὑπόληψις (hypolêpsis) terimi ile MON1'deki ὑπολαμβάνω (hypolambanô) fiilinden türeyen ὑπολήφθεν (hypolêphthen) sözcüğü arasında anlam açısından bir yakınlık bulunur. ὑπόληψις'te varsayımdan kaynaklanan “acele yargı” anlamı da vardır. MON2a'da ise bu sözcüklere anlam bakımından yaklaşan ve “yanlış kanaat” olarak çevirdiğimiz οἰήσις (oiêsis) sözcüğü bulunur.

MON4 Stob. 4.31.89:

Monimos'tan: Zenginlik talihin kusmuğudur.²²

MON5 Stob. 2.31.88:

Kinik filozof Monimos, cahil olmaktansa kör olmanın daha iyi olduğunu söyler. Zira kör kuyuya, cahil uçuruma düşer.²³

²² Bu benzetme D183'te Diogenes'e atfedilir.

²³ Burada "kuyu, delik" anlamındaki βόθρος (bothros) ile "uçurum" anlamındaki βάρανθρον (barathron) arasında bir sözcük oyunu yapılmış olabilir.

Thebailı Krates

- Kökeni ve Yaşamı (K1-K3)
- Kinik Felsefeye / Yaşama Geçiş (K4-K13)
- Yoksulluğa Övgü (K14-K28)
- Halkla İlişkisi (K29-K30)
- Filozoflarla İlişkisi ve Silsileler (K31-K37)
- Hipparkhia'yla Köpek Evliliği (K38-K46)
- Fahişelere ve Zamparalığa Eleştiri (K47-K49)
- Önemli Kişilere Karşı (K50-K55)
- Gençlere Eleştiri (K56-K59)
- Farklı Eleştiriler (K60-K64)
- Atfedilen Eserler ve Parçalar (K65-K87)

Kökeni ve Yaşamı (K1-K3)

K1

a Diog. Laert. 6.85:

Askondas'ın oğlu Krates Thebailıydı. O da Köpek'in²⁴ ünlü öğrencilerinden biriydi. Hippobotos onun Diogenes'in değil, Akhaialı Bryson'un öğrencisi olduğunu söyler.

b Suda s.v. Krates:

Askondas'ın oğlu Thebailı Krates, Kinik filozof, Diogenes'in ve Akhaialı Bryson'un öğrencisi.

c Sen. Ep. 10.1:

Derler ki, bizzat Stilpon'un öğrencisi olan ve önceki mektupta kendisinden bahsettiğim Krates [...] [= K57]

24 Diogenes.

K2

a Diog. Laert. 6.87:

113. Olimpiyat'ta parladı.²⁵

b Suda s.v. Krates:

113. Olimpiyat'ta parladı.

c Diog. Laert. 6.98:

Öldüğünde çok yaşlıydı ve Boiotia'ya gömüldü.

K3 Diog. Laert. 6.89:

Pasikles adında, Eukleides'in öğrencisi olan bir erkek kardeşi vardı.

Kinik Felsefeye / Yaşama Geçiş (K4-K13)

K4

a Diog. Laert. 6.87-88:

Antisthenes *Silsileler* adlı eserinde²⁶ <Krates'in> bir tragedya Telephos'u elinde küçük sepetiyle sefil halde görünce arzuyla Kinik felsefeye yöneldiğini söyler. Mal varlığını paraya çevirmiş, yaklaşık iki yüz talanton'luk bir meblağa ulaşmış ve hepsini vatandaşlara dağıtmış. Kendini öyle güçlü bir şekilde felsefeye vermiş ki, komedya şairi ondan şöyle bahseder:²⁷

“Yazın yün harmani giyerdi
dirençli olmak için,²⁸ kışınsa paçavra.”

²⁵ MÖ 328-324.

²⁶ Bkz. *FGrH* III B, Fr. 8. Karş. *FHG* III.182.

²⁷ Bkz. *CAF* II, Fr. 146.

²⁸ İkinci dizenin başı şüphelidir. SSR'de “güçlenmek, direnç sahibi olmak için” olarak çevirebileceğimiz “ἰνὶ ἐγκρατῆς ἥ” (in egkratês hê) okuması, Hicks edisyonunda ise “Krates gibi olmak için” olarak çevirebileceğimiz “ἰν' ὠς Κράτης ἥ” (in ôs Kratês hê) okuması tercih edilmiştir. İkinci okuma, ἥ yerine τῆς getirilmesiyle bağlama uygun olarak “Başka bir Krates olarak görünmek için” şeklinde de çevrilebilir. Benzer bir çeviri yorumu için bkz. *The Fragments*

Diokles, Diogenes'in Krates'i tüm arazilerini otlamaları için koyunlara bırakmaya ve sahip olduğu tüm parayı denize atmaya nasıl ikna ettiğini anlatır.²⁹ [...] ^[88] [...] = K46] [...] Bazı akrabaları da onu sıklıkla ziyaret ediyor ve onu amacından uzaklaştırmaya çalışıyordu. <Krates> de onları sopasıyla kendisinden uzaklaştırıyordu, oldukça kararlıydı. Magnesialı Demetrios <Krates'in> tüm parasını, eğer oğulları sıradan insanlar olurlarsa onlara vermesi, filozof olurlarsa dağıtması koşuluyla bir bankacıya verdiğini anlatır, zira felsefeyle uğraşanların hiçbir şeye ihtiyacı olmamış.

b *Gnom. Vat.* 743 n.387:

Ölürken Thebailılara 30 talanton bıraktı ama şunu söyledi: Oğlu kendisine layık olduğunu kanıtlarsa paraya ihtiyaç duymayacak, layık olmazsa, zaten bu para ona yetmeyecek.

c *Suda* s.v. Krates:

Tüm mal varlığını paraya dönüştürünce eline geçen parayı şu koşulla bir bankacıya vermiş: Oğulları filozof olursa parayı halka verecek, olmazlarsa oğullarına verecekmiş. [...] Arazilerini, otlasınlar diye koyunlara bıraktıktan sonra, bir sunağın üzerine çıkmış ve şöyle demiş: "Thebailı Krates, Krates'i özgürleştiriyor." [...] Lemnoslu Philostratos'un *Tyanalı Apollonios'un Yaşamı*'nda söylediğine göre, <Krates> tüm mal varlığını denize atmış.³⁰

d *Philostr. VA* 1.13.2:

<Tyanalı Apollonios>, Klazomenailı Anaksagoras'ın arazisini sığırlara ve koyunlara bıraktığında, insanlardan çok hayvanlar için felsefe yaptığını, buna karşılık Thebailı Krates'in tüm mal varlığını denize döktüğünde ne insanlara ne de hayvanlara yarar sağladığını söyleyerek kendine çok az şey aldı.

of *Attic Comedy*, vol. III A, ed. John Maxwell Edmonds (Leiden: E. J. Brill, 1961), 79.

²⁹ Bkz. *KFF*, 63 (D66).

³⁰ *Philostr. VA* 1.13.2 = K4d.

e Suda s.v. Anaksagoras:

Klazomenaili <Anaksagoras> diye biri vardı ve tüm arazilelerini otlasınlar diye sürülere ve develere bıraktı. Bununla ilgili olarak Tyanalı Apollonios onun insanlardan ziyade koyunlar için felsefe yaptığını söylemiştir. Nitekim Thebailı Krates de kendi mal varlığını denize döktü; öyle bir şey yapmış oldu ki, sonunda ne sürüler ne de insanlar onun mallarının bir faydasını görebildi.

f Suda s.v. Bomos:

Krates bir tümseğin üzerine çıkarak şöyle dedi: “Krates Krates’in sahip olduklarını bırakıyor.”

g Eudoc. *Violar.* 591 s.448, 14-449, 2:

Kinik felsefeye uygun felsefe yapmak isteyerek tüm mal varlığını halka dağıttı ve şöyle dedi: “Krates’in sahip oldukları Krates’in efendisi olmasın diye, Krates Krates’in sahip olduklarını bırakıyor.”³¹

K5 Apul. *Flor.* 14:

Krates bunları ve bu türden diğer <sözleri> Diogenes’ten duymuş, başkalarını ise kendisi bulmuştur; sonra forum’a gitmiş ve tüm mal varlığını sanki kullanışlı olmaktan ziyade sıkıntıya neden olan bir gübre yüküymüşçesine ortalığa saçmış, sonra etrafında toplanan kalabalığa bağırarak şöyle demiş: “Krates Krates’i kendi eliyle serbest bırakıyor.” Bu andan itibaren sadece yalnız değil, aynı zamanda çıplak ve her şeyden kurtulmuş bir şekilde, ömrü boyunca mutlu yaşadı.

K6 Simpl. *Comm. in Epict. Ench.* 5:

Epiktetos’a göre yoksulluk korkunç bir şey değildir; aksi olsaydı, mal varlığını kente bırakıp şöyle diyen Thebailı Krates’e de yoksulluk korkunç görünürdü: “Krates Krates’i mal varlığından yoksun bırakıyor.” Aksine o anda özgürleş-

31 Burada geçen ve “efendi olmak” olarak çevirdiğimiz κρατέω (kratêô) fiili ile Kratês (Κράτης) ismi arasında bir sözcük oyunu yapılmıştır.

tiğini düşündü ve zenginliği yoksullukla değiştirerek kazandığı özgürlüğünü kutlamak için bir taç taktı.³²

K7

a Procop. *Ep.* 45:

Kendi kararıyla her şeyini atarak başlayanlardan biriydi ve “Krates Krates’i özgürleştiriyor” dedi.

b *Cod. Ottob. Gr.* 388 f. 6r.³³

Zengin bir adam olan Krates, filozof olmak amacıyla tüm mal varlığını denize attı, atarken de şöyle dedi: “Thebaili Krates Krates’i özgürleş<tiriyor>.”³⁴

c Procl. *De Decem Dubit.* 36.15-16:

Krates paralarını atar ve herkesin duyacağı şekilde şöyle haykırır: “Krates paraları taşıyanı özgürleştiriyor.”

K8

a Gregor. Nazianz. *Orat.* 4.72:

Krates sizin için büyük bir adamdır. Zira tüm mal varlığını, koyunların otladığı bir yere bırakması filozofa yakışan bir davranıştır, içimizdeki filozoflara da³⁵ aynısı yakışır. Ama sonra vaazlarında özgürlüğüyle fazla böbürlenir, böylece kendini bilgelik âşığı değil, şöhret âşığı olarak gösterir.

b Gregor. Nazianz. *Orat.* 43.60:

<Kaisareialı Basileios> böyle bir düşünceye ve böyle bir yaşama sahip olan biri olarak bir sunağa ve içi boş bir şöhrete ihtiyaç duymuyor, “Krates Thebaili Krates’i özgürleştiriyor” gibi halka duyuru yapma gereğini hissetmiyordu. Zira o en iyi olmaya çabalıyordu, öyle görünmeye değil.³⁶

32 Karş. V B514.

33 Bkz. V H75.

34 Metinde “ἐλευθ<εροι>” (eleuth<eroi>).

35 Gregorius “İçimizdeki filozoflar” ile yaşadığı dönemdeki filozofları veya özel olarak Hristiyan filozofları kastediyor olabilir.

36 Metindeki son cümle G.’de yoktur, bağlamı daha iyi göstermesi için çevrildi. Bu son cümle için bkz. *Opera Omnia Gregorii Theologi vulgo Nazianzeni*, vol.1 (Paris, 1778), 815.

c Gregor. Nazianz. *Carm.* 1.2.10 228-243:

Krates de benzer bir şekilde zenginliği aştı ve mal varlığını koyunların otladığı bir yere bıraktı, kötülüğün suç ortakları ve bedenleri köleleştirenler gibi bir sunağın üzerine çıktı ve yüksek sesle duyurdu Olympia'nın ortasında, bu şaşırtıcı eylemi: “Krates Thebailı Krates'i özgürleştiriyor.” Para sevgisinin kölelik olduğunu düşünüyordu. Yine onunla ilgili derler ki (bazıları onun eşit ölçüde yüce bir ruha sahip başka bir filozof olduğunu söyler) deniz yolculuğu yaparken, denizde fırtına çıkınca geminin ağırlığından ötürü kaygıya kapılmışlar, bunun üzerine <Krates> de gönüllü olarak atmış parasını denize³⁷ şu hatırlanmaya değer sözleri söyleyerek: “Yaşa, iyi şeylerin öğretmeni Talih! Ne kadar da kolay sarınıyorum yırtık pırtık bir harmaniye!” [= K81]

d Cosmas, ad hunc locum

Krates'le ilişkilendirilen bu sözü, bazıları Antisthenes'le, bazıları Zenon'la (yani Kinik olan ve olmayan filozoflarla) ilişkilendirir. Bu kişilerden biri deniz yolculuğu yaparken bir fırtına çıkmış ama gemi enkaza döner de yoksulluğa düşerim diye korkuya kapılmamış, talihe seslenerek şöyle demiş: “Yaşa Talih, tüm mal varlığımı yırtık pırtık bir harmaniye kadar düşürdüğün için sana teşekkür ederim.” Sahip olduğu şeylerin bir kısmı gemideymiş.

37 K8a'nın devamında da (Gregor. Nazianz. Orat. 4.72) SSR'de bulunmayan benzer bir anlatım vardır: “Gemisi fırtınaya tutulan, bütün malları denize dökülen ve kendisini yeniden çıplak bir harmaniye indirdiği için talihe şükranlarını sunan o büyük adam.” Burada kastedilen ve Krates'le karıştırılan Stoa felsefesinin kurucusu Zenon olabilir. Bkz. SFKF, B4a-e.

e Isidor. Pelusiot. *Ep.* 2.146:

Dördüncü tanıklığa başvurursak, tüm mal varlığını kentinin meclisine bırakan ve “Krates Krates’i özgürleştiriyor” diyen Krates de düşüncemizi destekleyecektir.

K9

a Origen. *Comm. in Matth.* 15.15:

Zira söylediklerine göre Thebailı Krates, ruhunun özgürlüğü için ve basit yaşamın bir örneği olsun diye ve Yunanlara bu dünyanın hiçbir şeyini kullanmadığını göstererek kendini yüceltmek için tüm mal varlığını Thebai halkına vermeye göze aldı, bunu yaptıktan sonra da “Bugün Krates Krates’i özgürleştiriyor” dedi.

b Origen. *Contr. Cels.* 2.41:

Yunanlar arasında kendilerini felsefe çalışmalarına adayan ve gönüllü olarak yoksul bir yaşamı tercih eden yoksulların ne kadar değerli bir topluluk oluşturduğu, arazisini koyunların otlamasına bırakan Demokritos’la, mal varlığının satışından elde ettiği geliri Thebailılara bağışlayarak özgürlüğünü elde eden Krates’le ilgili anlatılanlardan bilinir.

c Clem. Alex. *quis dives salvetur* 11.3-4:

Zira yaşam nedeniyle servetten yoksun olmak büyük veya arzu edilen bir şey değildir. [...] Zenginlikten feragat etmek ve onu yoksullara ya da muhtaçlara vermek de yeni bir şey değildir; çünkü birçokları bunu Kurtarıcı’nın³⁸ gelişinden önce yapmıştı; bazıları bunu öğrenime ayıracakları boş vakti bulmak ve ölü bir bilgelik³⁹ için yaptı; Anaksagoras’lar, Demokritos’lar ve Krates’ler gibilerse içi boş şöhret ve kibir için yaptı.

K10 Apostol. 10.5:

Krates’in sahip oldukları Krates’in efendisi olmasın diye, Krates Krates’in sahip olduklarını bırakıyor. Görünen o

³⁸ İsa.

³⁹ “İşe yaramayan bir bilgelik”.

ki, bir Boiotialı olan ve Kinik felsefeyi benimsemek isteyen Krates, bu söze benzer bir söz söyleyerek mal varlığını halka bırakmış.

K11 *Schol. In Lucian. Nigrin. 26:*

Thebailı Krates de sahip olduğu arazileri koyunlarını otlatmaları için başkalarına bıraktı. [...] ⁴⁰

K12 Hieron. *Adv. Iovinan. 2.9:*

Thebailı ünlü Krates ağırlığı bakımından hiç de azımsanmayacak bir altını denize attıktan sonra şöyle dedi: “Dibe çökün kötü arzular! Ben sizi boğuyorum, siz beni boğmayın diye.”

K13 Favorin. *Περὶ φύγης 22 col. 21.11-12:*

Krates mal varlığından <vazgeçti>.

Yoksulluğa Övgü (K14-K28)

K14 Plut. *De Lib. Educ. 7 4d-e*

Eski zamanlardaki Krates / Sokrates de⁴¹ birçok defa doğru bir şekilde, mümkün olsaydı kentin en yüksek yerine çıkıp yüksek sesle şöyle bağırması gerektiğini söylemedi mi: “Ey insanlar, nereye gidiyorsunuz böyle, sadece para kazanmaya odaklanıyorsunuz ama onu bırakacağınız oğullarınızı hiç düşünmüyorsunuz!”

⁴⁰ Devamında Krates ile Lucianus’un karakteri Nigrinus kıyaslanır.

⁴¹ Bu alıntı G.’de Κράτης’e (Kratês) atfedilir, ancak Babbitt ve Gartner edisyonlarında tercih edilen okumalara göre Krates yerine Sokrates’e (Σωκράτης, Sôkratês) atfedilir. İkinci seçeneğin tercih edilmesi daha akla yatkındır, zira Pl. *Cleit.* 407a-b’de de Sokrates’e benzer bir söz atfedilmektedir: “Ey insanlar, nereye gidiyorsunuz böyle, tüm enerjinizi zenginlik ve onu elde etmek için harcarken, asıl yapmanız gereken şeylerin hiçbirini yapmadığınızı gözden kaçırmıyorsunuz. Kendilerine miras bırakacağınız oğullarınıza gelince, mirası nasıl adil bir şekilde kullanacaklarını anlamalarını sağlamayı ihmal ediyorsunuz.”

K15 Plut. *An Vitios. Ad Infel. Suff.* 3 499c-d:

Yoksa bir insanı olağanüstü bir zenginlikten, evden, sofradan ve gösterişli bir yaşamdan, eski püskü bir pelerine, heybeye ve günlük ekmeğini dilenmeye mi indireceksiniz? Bunlar Diogenes için mutluluğun, Krates için özgürlüğün ve ünün başlangıcıydı.

K16 Epiph. *Adv. Haeres.* 3.2.9 (3.28):

Boiotia'daki Thebai'dan gelen ve bir Kinik olan Krates yoksulluğun özgürlük olduğunu söylüyordu.

K17 Teles 38-41 [= Stob. 4.33.31]:

Krates “felsefeyle uğraşmaya başladığımda ne elde edeceğim?” diye soran birine şu cevabı verdi: “Kesenin ağzını rahatça açabilecek, elini onun içine kolayca daldırabilecek ve parayı zamane insanlarına kıyasla daha cömertçe dağıtabilecek, bunu tereddüt etmeden, parmaklarına felç inmişçesine elin titremeden yapabileceksin. Buna karşılık dolu bir keseye sahip olduğunda da onun boşaldığını görmekten rahatsızlık duymayacak ve servetini doğru bir şekilde kullanmaya kolayca karar verebileceksin; artık ona sahip olmadığında onu özlemeyecek, aksine o an elinde olanla yetinip sahip olmadığı şeyi arzulamayacak ve mevcut koşullarından hiçbir şekilde rahatsızlık duymadan yaşayacaksın.”^[39] Bir insan kendini veya bir başkasını yoksunluk ve muhtaçlıktan kurtarmak istiyorsa, zenginliğin peşinden koşmamalıdır. Zira bu, Bion'un söylediğine göre, su içmeye doymayan bir kişinin, susuzluğunu gidermek isteyen bir başka kişiye, bu muhtaçlığını ortadan kaldırmadan tüm pınarları ve nehirleri vermesini andırır. [...] ^[40] [...] Sen oğlunu yoksunluk ve muhtaçlıktan kurtarmak istiyorsan onu zengin olması için Ptolemaeios'a gönderme, aksi halde geri döndüğünde herkese karşı kibirli bir tavır takınır ve sen de amacına ulaşamazsın. Onu Krates'e gönder, bu daha iyidir. O, açgözlü ve savurgan insanları sade

bir yaşamı amaçlayan özgür ruhlu bireylere dönüştürebiliyor. Metrokles'in anlattığına göre, durum tam böyleymiş; Metrokles Theophrastos ile Ksenokrates'in derslerine katıldığı sırada, kendisine evden birçok şey gönderilmesine rağmen, açlıktan ölmekten, parasız, yoksun ve muhtaç duruma düşmekten korkuyormuş. Ancak daha sonra Krates'in derslerine başlayınca, kendisine hiçbir şey gönderilmemesine rağmen, kendisinin yanı sıra dostlarından birinin de geçimini sağlayabildi. Oysa daha önce ayakkabı giyme ve hatta yeni ayakkabılar ve güzel bir kıyafet satın alma, kendisine eşlik edecek köle oğlanlar edinme gereğini duyuyordu, dahası geniş bir evde yaşamayı, böylece kendilerine güzel beyaz ekmekler, kaliteli etler ve ^[41] tatlı şaraplar ikram edeceği misafirlerine akşam yemeği verebilmeyi istiyordu, ki bütün bunlar gösterişli bir yaşamın işaretleridir. Çünkü böyle insanlar arasında insana yakışan yaşam tarzının bu olduğu düşünülüyordu. Ancak <Metrokles> Krates'in öğrencisi olunca bunların hiçbirisi olmadı. Daha basit bir yaşam tarzını benimsedi, eski yaşamına özlem duymadan ve yeni yaşam tarzından memnuniyet duyarak basit bir harmani, arpa ekmeği ve sebzelerle yetindi. Biz soğuğa karşı korunmak için daha kalın giysiler ararız, ancak o harmanisini iki kat yapar ve iki ayrı giysisi varmış gibi ortalıkta dolaşırdı. Kendini yağlama ihtiyacı duyduğunda hamamlara gider ve daha önce kullanılmış yağlarla yetinirdi. Bazen demircilerdeki fırınlara girer, bulduğu çaça balıklarını pişirir, üzerine biraz yağ döker ve oturup onları yerdi. Yazın tapınaklarda, kışın hamamlarda uyurdu; daha önce ihtiyaç duyduğu şeylerin hiçbirine ihtiyaç duymaz, hiçbirini arzulamazdı, mevcut koşulların ona sağladıklarıyla yetinir ve hiçbir hizmetkâra ihtiyaç duymazdı.

K18 Teles 49-51 [= Stob. 4.34.72]:

Krates'in dediği gibi, yaşamdaki mutluluğu hazların çokluğuyla ölçmek gerekirse, kimse mutlu olamaz. Zira biri yaşa-

mımızın her dönemini ölçmek istese, çektiğimiz acıların uzak ara daha baskın olduğunu görecektir. Her şeyden önce bu sürenin yarısı iyi veya kötü diye değerlendirilemeyecek olan uykuyla geçer, sonra insanın çocuk olarak geçen ilk yılları oldukça eziyetlidir. ^[50] Küçük bebek acıkır, dadısı onu yatağa yatırır; susar, dadısı onu yıkar; uyumak ister, dadısı ona çingırağını sallar. Bir gün gelip de dadısından kurtulunca, bu sefer de pedagogun, beden öğretmeninin ve kendisine harfleri, müziği ve resmi öğreten öğretmenlerin eline düşer. Yaşı ilerleyince, bunlara aritmetik, geometri, binicilik öğretmenleri eklenir; erken bir saatte kalkar ve kendine vakit ayıramaz. On sekiz yaşına gelir ve korkacağı başka insanlar olur, örneğin komutan, talim çavuşu veya gymnasion yöneticisinden dayak yer, bu kişiler tarafından yakından izlenir; âdeta onun boğazına sarılırlar. Bu dönemi atlatır, yirmi yaşına gelir ve gymnasion yöneticileriyle komutanlardan korkmaya devam eder, onların suyuna gitme gereğini hisseder. Nöbet tutulması gerektiğinde, tutmak zorundadır; uyanık kalması ve koruma görevi üstlenmesi gerektiğinde, korumada olması gerekir; gemiye bindirilmesi gerektiğinde, bindirilir. Artık bir adam olur ve olgunluğa erişir, orduya hizmet eder, kenti için bir görev üstlenir, yönetir, emreder, bir koroyu yönetir, oyunlara başkanlık eder; bu noktada bir çocuk olarak sürdürdüğü yaşamın aslında mutlu olduğunu düşünmeye başlar. Olgunluk dönemini geçer ve yaşlanır, bir kez daha kendisine bir çocuk gibi bakılması gerekir ve gençlik dönemini özler.

^[51] “Ah gençliğim, ne kadar değerliydin benim için, şimdi yaşlılık Etna’dan daha ağır geliyor!”⁴²

Mutluluğun hazların çokluğuyla ölçülmesi gerekse, bir insanın mutlu bir yaşam sürdüğü nasıl söylenebilir, bilemiyorum.

42 Kar. Eur. Her. 637-639.

K19

a Plut. *De Vit. Aer. Alien.* 831e:

Thebailı Krates ödeme zorluğu çekmiyorken ve kimseye bir borcu yokken, sadece mülkünün idaresinden, onunla ilgili kaygılardan ve avuntulardan sıkıldığı için sekiz talanton değerindeki mal varlığını terk etti, harmanisini ve heybesini alarak felsefeye ve yoksulluğa sığındı.

b Plut. *De Tranq. Anim.* 466e:

Krates'in bir heybesi ve bir harmanisi vardı ve tüm yaşamını bir bayram yerindeymiş gibi şakalar yaparak, gülerek geçirdi.

c Tert. *De Pall.* 5:

Ancak şurası açık ki, iki kat olsa bile hiçbir şey, Krates'in harmanisi kadar insana uygun değildir. İnsan onun sayesinde giyinmekle zaman kaybetmez, çünkü tüm çaba kendini serbestçe örtmekten ibarettir.

K20 Diog. Laert. 6.92:

Krates, bir kişinin komutanları eşek sürücülerini olarak görene dek felsefe yapması gerektiğini söylüyordu.

K21 Diog. Laert. 6.89:

Savurganlıkları ve sarhoşluklarından ötürü delirirler.

K22 Iambl. ἐκ τῆς [= Stob. 3.5.47]:

Krates'in düşüncesine göre, hazları belli sınırlar içinde tutan iyi bir düzenleme hem aileleri hem de devletleri korur.

K23 Stob. 3.4.50:

Krates akıllı kıt insanları delgilere benzetiyordu, zira onlar zincir veya bir zorunluluk tarafından mecbur bırakılmadıkça görevlerini yerine getirmek istemezmiş.⁴³

43 Antikçağda zincirle döndürülerek sert cisimler üzerinde delik açmaya veya cisimleri sıkıştırmaya yarayan delgi (τρύπανον, trypanon) aletinden bahsedilmekte ve akıllı kıt kişilerin bu alet gibi, güç uygulanmadan harekete geçmediği belirtilmektedir.

K24 Stob. 3.5.52:

Krates bir gün çarşığı ziyaret edip de bazı insanların bir şeyler sattığını, diğer insanların da o şeyleri satın aldığını görünce şöyle dedi: “Bu insanlar birbirleri sayesinde mutlu oluyor, zira biri diğerinin yaptığına tam tersini yapıyor. Ben ise bunların ikisini de yapmadan mutluyum, ne satıcıyım ne de müşteri.”

K25 Stob. 3.14.20:

Krates, arkasından kalabalık bir dalkavuk kitlesi yürüyen zengin bir gence şöyle dedi: “Genç adam, bu kadar yalnız olduğun için sana acıyorum.”

K26 Stob. 4.33.27:

Kinik Krates: “Bu kadar ünlü olmamın nedeni zenginliğim değil, yoksulluğumdur.”

K27

a Stob. 3.15.10:

Krates’ten: Krates zenginlerin ve hovardaların servetinin uçurumlardan sarkan ve insanların değil, kargalarla yırtıcı kuşların yararlandığı incir ağaçları gibi olduğunu, zira <zenginlerden ve hovardalardan> sadece fahişelerin ve dalkavukların yararlandığını söyler.

b Diog. Laert. 6.92:

<Kinik Krates> dalkavukların arasında kalmış kişilerin, kurtların arasında kalmış danalar gibi kaderlerine terk edilmiş olduğunu söylüyordu. Zira ikisi de kendisine uygun olanlarla değil, tuzak kuranlarla birlikteymiş.

K28 Jul. Or. 9 [=6] 201b:

Krates mal varlığını halka dağıttı; bedensel engelli olduğunda sakat bacağı ve kamburuyla ilgili şaka yapmasını bildi. Dostları bir eğlence tertip ettiğinde, davet edilsin edilmesin, mutlaka gider ve en yakın dostlarının birbirine küstüğünü

öğrendiğinde onları barıştırdı. Onları sertçe değil, aksine yumuşak bir tavırla azarlar ve düzeltmek istediği kişilere zulmeder gibi davranacağına, hem onlara hem de kulak misafiri olanlara faydalı bir tavır takınırdı.

Halkla İlişkisi (K29-K30)

K29

a Plut. *Quaest. Conv.* 2.1.6-7 632e:

Her eve girip çıkan ve ev sahipleri tarafından dostça karşılanan filozof Krates'e "Kapı-açan"⁴⁴ deniyordu. ^[7] Tatlı şakalar yapardı ve kınarken de nazik olduğu görülürdü.

b Diog. Laert. 6.86:

Her eve girme ve içeridekilere öğüt verme alışkanlığından ötürü tüm kapılar ona açılırdı, bu yüzden ona "Kapı-açan" deniyordu.

c Suda s.v. Krates:

Ona "Kapı-açan" deniyordu zira dilediği eve korkusuzca girebiliyordu.

d Alciphhr. *Ep.* 3.8.1:

Gryllion⁴⁵ bugünlerde tek gözde, âdeta kasabanın sahibi ve her ev ona açık, Thebailı Köpek Krates'e olduğu gibi.

e Apul. *Flor.* 22:

Diogenes'in ünlü takipçisi Krates, Atina'da çağdaşları arasında ev tanrısı⁴⁶ gibi saygı gördü. Hiçbir ev ona kapalı değildi ve hiçbir evin reisinin,⁴⁷ Krates'in doğru zamanda dahil olmadığı gizli bir sırrı yoktu; yakınlar arasındaki tüm tartışmalarda, kavgalarda arabulucu veya hakem olurdu.

44 θυρεπανοικτης (Thyrepanoiktês).

45 Gryllion başkalarının sırtından geçinen bir asalak veya asalaklar için kullanılan sembolik bir isimdir. Bkz. Alciphhr. *Ep.* 2.2.2; Ath. 6 244f.

46 Lar familiaris veya sadece Lar evi ve evdekileri koruduğuna inanılan tanrıdır, genelde birden fazla tanrıyı ifade edecek şekilde "Lares" olarak kullanılır.

47 *Pater familias*.

Şairlerin anlattığı gibi Hercules vaktiyle insanlar ve hayvanlardan oluşan o korkunç canavarlara cesaretiyle nasıl boyun eğdirip yeryüzünü arındırıdıysa, bu filozof da öfkenin, kıskançlığın, açgözlülüğün, şehvetin ve insan ruhunun diğer canavarlarıyla utanç verici isteklerinin karşısında bir Hercules'ti. Tüm bu hastalıkları zihinlerden söktü attı, aileleri arındırdı, kötülüğe üstün geldi. Yarı çıplaktı, hem kendisi hem değneği meşhurdu. o da Hercules'in tarih sahnesine çıktığı Thebai'da doğdu, nitekim gerçekten bildiğimiz Krates olmadan önce, Thebailı soylular arasındaydı, seçkin sınıftan sayılıyordu, birçok kölesi ve gösterişli bir holü olan bir evi vardı, iyi giyimli, geniş toprakları olan biriydi. Sonra ailesine ait hiçbir mal varlığının yaşamını sürdürmesini sağlayacak şekilde kendisini korunaklı kılmadığını, her şeyin akıp gittiğini, değiştiğini ve göğün altında nasıl bir zenginlik olursa olsun, sahip olunan hiçbir şeyin iyi yaşamaya katkı sağlamadığını anladı.

f Themist. Περί ἀρετῆς 45:

Atinalılar Krates'i çok onurlandırıyor, öyle ki Krates'in, anlaşmazlık ve öfkeden kaynaklanan rahatsızlıklar yaşanan evleri dolaştığı ve onlarda uzlaşa sağlayana dek evleri terk etmediği söylenir.

g Anton. 1.26.70:

Thebailı Krates'in kavga çıkan evleri ziyaret ettiği ve barış getiren sözleriyle tartışmaları sona erdirdiği söylenir.

Filozoflarla İlişkisi ve Silsileler (K30-K37)

K30

a Diog. Laert. 6.105:

Kinikler bunlar. Şimdi Stoacılara geçiyoruz, onların kurucusu Krates'in öğrencisi olan <Kitionlu> Zenon'du.⁴⁸

48 Bu iki fragman SVF ve SFGF'de bulunmaz.

b Diog. Laert. 7.31-32:

Magnesialı Demetrios'un *Adaşlar* adlı eserinde dediği gibi [...] ^[32] <Zenon> Atina'ya gelip Krates'le birlikte oldu.⁴⁹

K31

a Diog. Laert. 7.24:

Tyroslu Apollonios'un söylediğine göre Krates onu harmenisinden tutmuş ve Stilpon'dan uzaklaştırmaya çalışmış, bunun üzerine Zenon ona şöyle demiş: "Filozofu en iyi kulaklarından yakalayabilirsin Krates, önce beni ikna et, sonra buradan uzaklaştır ama beni zorlarsan bedenim sende, ruhum Stilpon'da kalır."⁵⁰

b Diog. Laert. 7.2-4:

Daha önce de belirtildiği gibi,⁵¹ Krates'in öğrencisiydi. Sonra on yıl boyunca Stilpon ile Ksenokrates'in derslerine katıldığını söylerler, örneğin Timokrates *Dion* adlı eserinde böyle söyler, keza Polemon'un derslerine de katılmış.⁵² [...] Krates'le karşılaşması şöyle olmuş: Fenike'den gemiyle erguvan boya getirirken gemi Pire açıklarında batmış.⁵³ Atina'ya gelmiş ve bir kitapçı dükkânına oturmuş, o sırada 30 yaşındaymış. Burada Ksenophon'un³⁶ *Anılar* adlı eserinin ikinci kitabını okurken içindekiler öyle hoşuna gitmiş ki Sokrates gibi insanların nerede bulunduğunu sormuş. ^[3] Tam bu sırada Krates dükkânın önünden geçiyormuş ve kitapçı onu göstererek, "bu adamı takip et" demiş. O andan itibaren Krates'in öğrencisi olmuş. Başka açılardan felsefeye çok ilgi duysa da Kinik utanmazlığına karşı doğuştan getirdiği bir çekingenliği varmış. Bu yüzden onun bu zaafını gidermek isteyen Krates eline mercimek lapasıyla dolu bir tencere vererek onu Kerameikos boyunca taşımasını istemiş. Onun

49 SVF 1.6; SFKF B13.

50 SVF 1.278; SFKF B19b.

51 Bkz. K37a.

52 SVF 1.1; SFKF B3.

53 SVF 1.1; SFKF B4a.

utandığını ve tencereyi saklamaya çalıştığını görünce de bastonuyla vurarak tencereyi kırmış. Zenon bacaklarına mercimek lapası dökülmüş hâlde kaçmaya başlayınca, Krates arkasından, “Nereye kaçıyorsun küçük Fenikeli, sana bir şey olmadı ki!” diye seslenmiş. Bir süre Krates’in öğrencisi oldu ve bu dönemde *Devlet* adlı eserini yazdı. Bazıları şaka yollu onun bu eseri köpeğin kuyruğuna yazdığını söyler. *Devlet* dışında şu eserleri yazmıştır: [...] ^[4] Sonunda Krates’in yanından ayrıldı ve yirmi yıl boyunca yukarıda adlarını andığımız hocaların derslerine katıldı. Bu yüzden onun şöyle dediği söylenir: “Deniz kazası geçirince hayırlı bir yolculuk yapmış oldum.” ^[5] Ancak başkaları onun bu sözü Krates’in derslerini dinlerken söylediğini aktarır. Öykünün başka bir versiyonuna göre, Atina’dayken gemisinin kaza yaptığı haberini aldı ve şöyle dedi: “Ey Talih, beni felsefeye yönlendirmekle iyi bir iş başardın.” Ancak bazıları da onun felsefeye yönelmeden önce yükünü Atina’da bıraktığını söyler.

K32 Diog. Laert. 7.12:

<Zenon> hocası Krates’in ihtiyaçlarını karşılayabilmek için oyuk bir kapak yaptırdığı küçük bir şişenin içinde para taşırdı.

K33

a Euseb. *Praep. Evang.* 14.5.11:

(Numenius’a atfen) Arkhesilaos ile Zenon Polemon’un öğrencisi oldu. [...] Zenon’la ilgili hatırladığım kadarıyla, Ksenokrates’in ve sonra da Polemon’un derslerine katıldığı ve ardından Krates’in okulunda Kinik olduğu söyleniyordu, şimdi ise Stilpon’dan ve Herakleitosçu derslerden bir şeyler öğrendiğini söylemek gerek. Zira Polemon’un öğrencileri olarak Arkhesilaos ile Zenon birbirini örnek alsa da ikisinden biri Arkhesilaos’la olan çekişmesinde Herakleitos, Stilpon ve Krates’i müttefik olarak belirledi, Stilpon sayesinde

de tartışmacı, Herakleitos sayesinde sert ve Krates sayesinde Kinik oldu.⁵⁴

b Euseb. *Praep. Evang.* 15.13.8:

Diogenes'in ardılıydı. Krates'ten de Kitionlu Zenon çıktı.⁵⁵

K34 Diog. Laert. 6.91-92:

Kitionlu Zenon *Anekdotlar* adlı eserinde, <Krates'in> umur-samadan harmanisinin üzerine koyun postu diktığını söyler. Çirkin bir görünüşü vardı ve beden eğitimi yaparken ona gülünürdü. Ellerini havaya kaldırdığında hep şöyle derdi: “Ha gayret Krates, bu tümüyle gözlerin ve geri kalan beden için! ^[92] Sana gülen ve uzun süredir hastalığın pençesinde olan bu insanların seni mutlu sayacağını ve tembelliklerinden ötürü kendilerini suçlayacağını göreceksin.”

K35 *Gnom. Vat.* 743 n.384:

Krates bir keresinde tanıdığı Kitionlu Zenon'a taşınması için bir kâse dolusu mercimek vermiş ve Zenon kalabalığın arasındayken şöhretinden ötürü kaygılanarak kâseyi saklayınca, Krates değneğiyle vurarak kâseyi kırmış. Bunun üzerine mercimekler Zenon'un bacaklarına dökülüp de onu utandırınca, Krates şöyle demiş: “Metin ol küçük Fenikeli, korkacak bir şey yok, bu sadece mercimek.”

K36 Teles 46, 6-14 [= Stob. 4.32.21]:

Zenon'un aktardığına göre,⁵⁶ bir gün Krates bir ayakkabıcıda Aristoteles'in Kıbrıs kralı Themison'a adadığı *Teşvik*'ini okuyormuş, okuduğuna göre kimse felsefe yapmaya Themison'dan daha uygun değilmiş, zira o çok zengin olmakla birlikte tüm mal varlığını bunun için harcayabilirmiş ve çok büyük bir saygınlığa sahipmiş. Krates kitabı yüksek sesle okurken, bir ayakkabıyı yapıştırmakla uğraşan

⁵⁴ SVF 1.11; SFKF B19a.

⁵⁵ Karş. Theodor. *Gr. Aff. Cur.* 4.12.

⁵⁶ SVF 1.273.

ayakkabıcı da onu dikkatle dinliyormuş, bunun farkına varan Krates şöyle demiş: “Bana öyle geliyor ki, Philiskos, ben de senin için bir felsefeye teşvik kitabı yazmalıyım; zira gördüğüm kadarıyla, felsefe yapmaya Aristoteles’in kendisi için kitap yazdığı o adamdan daha uygunsun.”⁵⁷

K37 Suda s.v. Kleanthes:

Kleanthes [...] Krates’in, sonra da Zenon’un öğrencisi [...]

Hipparkhia’yla Köpek Evliliği (K38-K46)

K38

a Muson. Ruf. 15 [= Stob. 4.22a 20]:

Adamın biri evliliğin ve bir kadınla yaşamının felsefe yapmaya engel olduğunu düşündüğünü söyleyince, Musonius ona, bunun Pythagoras’a, Sokrates’e ve Krates’e engel olmadığı, hepsinin bir kadınla evli olduğu ve kimsenin başkalarının onlardan daha iyi felsefe yaptığını iddia edemeyeceği cevabını verdi. Dahası, Krates evsiz ve eşyasızdı, tam anlamıyla fakirdi ama buna rağmen evlendi. Ayrıca kendine ait kalacak yeri olmadığından, gündüzü ve geceyi karısıyla beraber Atina’nın halka açık revaklarında geçiriyordu.

b Epict. Diss. 3.22.76:

“Ama Krates evlendi.” “Sen aşktan doğan özel bir durumdan bahsediyorsun, bahsettiğin kadın ikinci bir Krates’ti.”

K39

a Sext. Emp. Pyrrh. Hypot. 1.14.153:

Birçok erkek kendi karısıyla kapalı bir mekânda birlikte olurken, Krates’in Hipparkhia’yla herkesin içinde birlikte olması geleneğe aykırıdır.

57 Bu fragmanda iki defa geçen φιλοσοφείω (philosopheô) fiilini “felsefe yapmak” olarak çevirdik, ancak bu fiilin “bilgiyi sevmek, amaçlamak, tartışmak, çalışmak, filozof olmak, felsefe öğretmek, vb.” anlamları da vardır.

b Sext. Emp. *Pyrrh. Hypot.* 3.24.200:

Kinik filozofların, Kitionlu Zenon, Kleanthes ve Khrysippos'un takipçilerinin bunun farksız⁵⁸ olduğunu söylemeleri ise ne şaşırtıcı! Bir kadınla toplum içinde cinsel anlamda birlikte olmak bizde ne kadar ahlaksızlık olarak görülürse görülsün, bazı Hintliler için bu hiç de ahlaksızlık anlamına gelmez, aksine halkın önünde kadınlarla birlikte olurlar, hatta aynı şey filozof Krates için de söylenmiştir.

K40 Simpl. *Comm. in Epict. Ench.* 32:

Fıçı ev olarak ona yeterli geliyordu, yanında sevgili eşi Hipparkhia da vardı.

K41

a Tatianus, *Ad Gr.* 3.3:

Zira Krates'in "köpek evliliği"ni onaylamamak ve ona benzeyenlerin vahşi ve tumturaklı sözlerini reddedip gerçekten ilgiyi hak eden bir araştırmaya yönelmek gerek.

b Theodor. *Gr. Aff. Cur.* 12.49:

Şehveti azan <Krates> Maroneialı Hipparkhia'yla halkın önünde evlendi ve Poikile'de bir köpek evliliği gerçekleştirdi, yaptığını birçok gösterişli sözle destekledi.

c Clem. Alex. *Strom.* 4.19.121.6:

Bir kadın Kinik de hatırlıyorum; Maroneialı, Hipparkhia adında biri, Krates'in karısı, Poikile'de bir "köpek evliliği" gerçekleştirdi.

K42 Apul. *Flor.* 14.2-6:

<Krates> öyle arzulanıyordu ki, soylu bir genç kız, daha genç ve daha zengin taliplerini geri çevirip onu gönüllü olarak kendine eş seçebilmişti. ^[3] Krates önce kamburdan kaynaklanan bir çıkıntının bulunduğu omzunu soyarak

58 Burada "farksız" olarak çevirdiğimiz terim Stoacıların ne iyi ne kötü anlamında kullandıkları ἀδιάφορον'dur (adiaphoron).

heybesini, değneğini ve harmanisini yere bıraktı ve kıza, iyice düşünsün taşınsın ^[4] ve daha sonra şikâyet etmesin diye, tüm mal varlığının ve vücudunun gördüklerinden ibaret olduğunu söyledi. Hipparkhia⁵⁹ şartları kabul etti. ^[5] Önceden kafasında kurduğu ve yeterince düşündüğü cevabı verdi, ondan daha zengin ve daha güzel bir koca bulamayacağını, kendisini istediği yere götürebileceğini söyledi. ^[6] Kinik de onu revağa götürdü ve kalabalık olan bu mekânda, herkesin gözü önünde onunla yere uzandı ve eğer Zenon harmanisini atarak hocasının mahremiyetini etrafta duran kalabalığın bakışlarından korumamış olsaydı, az kalsın aynı kararlılıkla kendini vermeye hazır olan kızı gündüz vakti iğfal edecekti.

K43

a Aug. *Contra secund. Julian. respons. imperfect. opus* 4.43:

Babasından kalan zenginliği arkasında bırakacak kadar Kiniklerin öğretisini yürekten benimseyen, zengin ve soylu biri olan Thebailı Krates'in şu ünlü eylemini düşün: Bu felsefe ekolüne aynı arzuyla bağlı olan karısı Hipparkhia'yla Atina'ya gitti ve onunla halkın içinde yatmayı isteyince, Cornelius Nepos'un anlattığına göre, kadın bir örtüyle üzerlerini örterek saklamaya çalıştı, bunun üzerine kocası tarafından şöyle azarlandı: "Hislerine aşırı önem veriyorsun, hiç bilge değilsin, zira doğru olduğunu bildiğin bir şeyi başkalarının önünde yapmaya cesaret edemiyorsun."

b Lact. *Div. Inst.* 3.15.21:

Zira eşleriyle halka açık mekânda çiftleşme âdetinde olan Kiniklerle ilgili ne söyleyeyim? Yaşamlarını taklit ettikleri ve hatta kendilerinden <Kinik> kelimesini ve isimlerini aldıkları köpeklerden bir farklarının olmamasının nesi şaşırtıcı?

59 İsmi Yunancası Ἰππαρχία (Hipparkhia) olduğu halde, bu Latince metinde Hipparche olarak geçmektedir.

c Isidor. *Etym.* 8.6.14:

Kinikler ahlaksızlık lekesiyle itham edilmiştir. İnsana özgü utanç duygusuna aykırı olarak eşleriyle halka açık mekânda çiftleşme âdetleri vardı; evlilikleri adil olduğundan, eşleriyle herkesin gözü önünde yatmaya hakları olduğunu, bunun doğru bir tavır olduğunu düşünüyor ve tıpkı sokaklardaki, köşe başlarındaki köpekler gibi bu eylemi herkesin ortasında yapmaları gerektiğini söylüyorlardı.

K44 Diog. Laert. 6.93:

Menandros *İkiz Kız Kardeşler* adlı eserinde <Krates'ten> şöyle bahseder:

“Zira harmanini giyip benimle geleceksin,
tıpkı eşinin Kinik Krates'le yaptığı gibi,
kendisinin söylediğine göre, kızı da öyle yapmış,
<Krates> izin vermiş bir aylık deneme evliliğine.”⁶⁰

K45 Diog. Laert. 6.88:

<Diokles> Krates'in evinde İskender'in, Hipparkhia'nın evinde de Philippos'un oturduğunu söyler.

K46

a Suda, s.v. Krates:

Maroneialı⁶¹ Hipparkhia ile evlendi ve bu evliliği “köpek evliliği” olarak adlandırdı. Ondan Pasikles adında bir oğlu oldu.

b Diog. Laert. 6.88-89:

Eratosthenes'in söylediğine göre, kendisinden bahsedeceğimiz Hipparkhia'dan Pasikles adında bir oğlu olmuş; askerlik hizmetini bıraktıktan sonra, Krates onu bir geneleve götürmüş ve ona babasının böyle evlendiğini söylemiş.

⁶⁰ Men. Fr. 117-118K, Allinson.

⁶¹ Maroneia Thrake'deki Kikones halkının yaşadığı zengin ve güçlü bir kent.

Fahişelere ve Zamparalığa Eleştiri (K47-K49)

K47 Diog. Laert. 6.90:

Fahişelere zekice hakaret eder, aynı zamanda kendini onların beddualarına karşı hazırlardı.

K48

a Plut. *De Alex. Fort.* 336d:

Krates Delphoi'ya fahişe Phryne'nin altından bir heykelinin dikildiğini görünce bağırarak Yunanların zamparalığı için bir zafer anıtı dikildiğini söylemiş.

b Plut. *De Pyth. or.* 401a:

Sarapion “Niçin buna kızdınız?” diye sordu, “Yukarıya bakın ve komutanlar ve krallar arasında, Krates'in dediği gibi, altından dövülmüş Mnesarete'nin Yunanların zamparalığı için dikilmiş zafer anıtını görün.” Bunun üzerine genç adam yukarıya baktıktan sonra şöyle sordu: “Krates bu sözü Phryne hakkında mı söylemişti?” “Evet” dedi Sarapion, “ona Mnesarete deniyordu ama solgun teninden ötürü Phryne lakabı takıldı.”

c Ath. 13.591b:

Bu bölgede yaşayanların Phryne için yaptıkları altından bir heykel vardı, onu Delphoi'da Pentelikon mermerinden yapılmış bir sütuna yerleştirmişlerdi. Praksiteles tarafından yapıldı. Kinik Krates onu görünce, Yunanların zamparalığına adandığını söylemiş.

d Syrian., Sopatr., Marcell. *schol. ad Hermog. status* 4 118.12: Delphoi'da Yunanların diktiği ve altında “Thespiai'dan Epikles'in kızı Phryne” yazan bir heykel vardı, köpek Krates üzerine şunu yazdı: “Yunanların zamparalığından ötürü.”

K49 Plut. *Coniug. praec.* 29 141e:

Lysandros'tan önce Sophokles şöyle söylemişti:

“Süs değil bu, seni zavallı, aksine aşırılık sadece görünen ve kafadaki çılgın tutku.”⁶²

62 Soph. Fr. 846, Lloyd-Jones.

Krates'in dediği gibi "süs süsleyendir." Kadını daha düzenli kılan şey aynı zamanda onu süsler. Bunu altın, değerli taşlar veya kırmızı renk değil, aksine ona ağırbaşlılık, iyi bir karakter ve utanma duygusu kazandıran şey yapar.⁶³

Önemli Kişilere Karşı (K50-K55)

K50

a Diog. Laert. 6.93:

İskender, kendisine doğduğu şehrin yeniden inşa edilmesini isteyip istemediğini sorunca, <Krates> şöyle cevap verdi: "Neden isteyeyim ki? Zira belki başka bir İskender onu tekrar yok eder." Talih'in asla tutsak alamayacağı kötü şöhreti ve yoksulluğu vatani olarak kabul ettiğini ve kıskançlıktan kaynaklanan tuzaklara düşmemiş Diogenes'in hemşerisi olduğunu söyledi.

b Ael. VH 3.6:

Thebailı Krates yüce ruhlu olduğunu birçok kez kanıtlamıştır. Avamın beğendiği her şeyi, örneğin parayı ve memleketini küçümsemişti. Herkes onun tüm mal varlığını Thebailılara bıraktığını bilir, ancak onunla ilgili şu anekdot pek bilinmez: Yeniden inşa edildikten sonra Thebai'ı terk ederken, "Başka bir İskender'in gelip yıkacağı bir kente ihtiyacım yok" dedi.

c Philostr. VA 7.2.3:

İskender Thebai'ı yeniden inşa etme sözü verince, <Krates> silahlı güçler tarafından yıkılabilen bir kente ihtiyaç duymadığını söyledi.

d Philostr. VA 7.3.2:

Krates, İskender'in Thebai'ı yeniden inşa etme planını desteklemediği için bir vatansever tarafından suçlanabilir.

63 Bkz. Stob. 4.23.48.

e *Gnom. Vat.* 743 n.385:

<Krates> kendisini Makedonya'ya davet eden ve Thebai'ı yeniden inşa edeceği haberini veren İskender'e şöyle cevap verdi: "Başka bir İskender'in yıkacağı benzer bir vatana ihtiyacım yok."

K51 *Plut. Reg. et Imperat. Apophth.* 25 179a:

Harpalos, suç işlemekle itham edilen akrabası ve yakın dostu Krates'in lehine şu adil çözümü önerdi: Krates para cezası ödeyecek ama kınanmaya maruz kalmamak için olumsuz hükümden kurtulacak. Bunu duyan Philippos şöyle dedi: "Bu adam hakkında bizden ötürü değil, kendisinden ötürü kötü konuşulması daha iyidir."

K52

a *Diog. Laert.* 6.90:

Phaleronlu Demetrios kendisine ekmek ve şarap gönderince, <Krates> onu şöyle söyleyerek kınadı: "Keşke pınarlardan ekmek de aksa!" Şurası açık ki, o sadece su içen biriydi.

b *Ath.* 10.422c-d:

Sosikrates'in *Silsileler* adlı eserinde söylediğine göre Kinik Krates de, kendisine bir heybe dolusu ekmek ve bir şişe şarap gönderen Phaleronlu Demetrios'u şöyle diyerek kınamıştır: "Keşke pınarlardan ekmek de aksa!"

K53 *Plut. Quom. Adul. Ab Am. Internosc.* 69c-d:

Phaleronlu Demetrios'un kendi yurdundan sürgün edildikten sonra Thebai yakınlarında belirsiz ve mütevazı bir yerde yaşarken, Kinik açıksözlülüğü ve kaba diliyle kendisine yaklaşan Krates'i görmekten pek memnun olmadığı söylenir. ^[d] Oysa Krates onu büyük bir nezaketle karşıladı ve sürgünü hakkında konuştu; ona sürgünün kötü bir şey olmadığını ve kötü hissetmek için haklı bir nedenin bulunmadığını, çünkü bu sayede tehlikeli ve güvensiz bir görevden kurtulduğunu söyledi, aynı zamanda onu kendisini ve mevcut durumunu

koruma konusunda cesaretlendirdi. Bu sayede Demetrios daha neşeli ve yürekli hale gelerek dostlarına şöyle dedi: “Ne yazık ki, bugüne kadarki eylemlerim ve işlerim beni böyle bir adamı tanımaktan alıkoymuş!”

“Kederli olana dostların tatlı bir sözü <gerek> fazlasıyla aptallık edene ise uyarılar.”⁶⁴

K54 Diog. Laert. 6.90:

Atina’nın kent müfettişlerinin onu muslin giymekle suçlaması üzerine şöyle dedi: “Size Theophrastos’un da muslin giydiğini göstereceğim.” Görevliler buna inanmayınca onları berbere götürdü ve Theophrastos’un tıraş olduğunu gösterdi.⁶⁵ Thebai’da beden öğretmeni tarafından veya kimilerine göre Korinthos’ta Eurykrates tarafından kırbaçlanıp ayaklarından sürüklenirken, hiç umursamadan şöyle dedi:

“Ayaklarımdan yakalanıp sürüklendim tanrısal eşikten.”⁶⁶

Diokles ise onu Eretrialı Menedemos’un sürüklediğini söyler.

K55 Diog. Laert. 6.89:

Favorinus *Anılar* adlı eserinin ikinci kitabında onunla ilgili hoş bir olay anlatır:⁶⁷ <Krates> bir gymnasion yönetici-

64 Eur. Fr. 962, Collard-Cropp. Bu Euripides fragmanı Plut. *Consol. Ad Apol.* 102b’de de geçer. K53 aynı zamanda şurada da bulunur: Demetr. Fr. 32, Fortenbaugh-Schütrumpf.

65 “Muslin” olarak çevirdiğimiz σινδών (sindôn) genellikle ketenden yapılan ince bir kumaştır. Atina’da erkeklerin daha çok berberlerin saç kesimi sırasında insanları örttüğü bu kumaştan yapılmış bir giysi giymesi uygun bulunmazdı. Bu konuyla ilgili olarak bkz. James Yates, *Texterium Antiquorum: An Account of the Art of Weaving Among the Ancients, Part 1* (Londra: Taylor and Walton, 1843), 290-291.

66 Hom. *Il.* 1.591. Hephaistos burada Zeus’un göksel sarayının eşliğinden nasıl sürüklendiğini anlatır, Krates kendi durumunu buna benzetir.

67 Fr. 11. *FHG* III.579.

sinden bir ricada bulunurken kalçasından tutmuş, adam kızınca da ona şöyle demiş: “Niçin kızılıyorsun, yoksa kalçan da dizlerin gibi sana ait değil mi?” Kusursuz bir insan bulmanın imkânsız olduğunu, her narın içinde mutlaka çürük bir tanenin bulunduğunu söylerdi. Kithara çalgıcısı Nikodromos’u öyle kışkırttı ki, adam yumruğuyla onun gözünü morarttı. Bunun üzerine o da alnına “Nikodromos’un eseri” yazdırdı.⁶⁸

Gençlere Eleştiri (K56-K59)

K56 Anton. 1.29.39:

Krates’ten: Verilen bir şeye ortak olunduğunu düşünmemek gerekir, zira arsızlığın erdemi beslemesi uygun düşmez.

K57 Sen. Ep. 10.1:

Krates [... = K1c] bir gencin sessizce yürüdüğünü görünce, ona yalnız başına ne yaptığını sordu. O da “kendimle konuşuyorum” deyince, Krates ona şöyle cevap verdi: “Rica ederim tedbiri elden bırakma ve dikkatli ol, zira kötü bir insanla konuşuyorsun.”

K58 Quint. Inst. 1.9.5:

“Krates eğitimsiz bir oğlan görünce, öğretmenini dövdü.”⁶⁹

K59 Gnom. Vat. 743 n.381:

Kinik Krates saçlarını tarayan bir genç görünce, onun birçok insanın kolaylıkla seyahat ettiği düz ve geniş bir yol gibi olduğunu söyledi.

⁶⁸ Karş. Themist. Περί ἀρετῆς 69.

⁶⁹ Bu, metinde retorik alıştırması için kullanılmak üzere önerilen bir cümle yani *chria* veya *χρεία* (khreia) örneği olarak karşımıza çıkar.

Farklı Eleştiriler (K60-K64)

K60 Gnom. Vat. 743 n.382:

Bir insanın dilinin kaymasındansa, ayağının kaymasının daha iyi olduğunu söyledi.

K61 Gnom. Vat. 743 n.383:

En iyi şiirsel sözün, aşırı yorum ve birçok kanıtla donatılan bir yağmacı olduğunu söyledi.

K62 M. Ant. 6.13.5:

...Zira akli en çok ayartan kibirdir, bu yaptığın işin önemli olduğu konusunda kendini en fazla pohpohladığında ve buna en fazla aldandığında kendini gösterir. Örneğin Krates'in Ksenokrates hakkında ne dediğine bak.⁷⁰

K63 Themist. Περί ἀρετῆς 59:

Bir filozofa kendini zorlukla terbiye etmek yakışır, zira bu sayede beden sağlığına kavuşur, başkalarının sabaha kadar yiyip içerek bedenlerini yıpratmalarına ve çok geçmeden güçten düşmelerine neden olan durumlara kolayca katlanır. İnsanların Krates'i örnek alması gerekir; Krates her gün belli bir rotada koşmayı alışkanlık edinmişti, bu konuyla ilgili şöyle der: "Ben dalağım, karaciğerim ve midem için koşuyorum." Zayıf olan Krates Karystoslu Glaukos'tan daha aşağı değildi. Dolayısıyla insanın ruhunda yerleşik ve saklı olarak bulunan üstünlüğü öne çıkmadığında bedeni anlamsızdır.

K64 Maxim. 27.30:

Et yiyerek ve şarap içerek vücudunu geliştirmeye çalışan genç bir sporcu görünce ona şöyle dedi: "Tuhaf adam, hapishanenin duvarlarını sağlamlaştırmaya bir son ver."

⁷⁰ V H61'de sadece son cümle bulunur, biz ise bu örnekleme için daha iyi anlaşılabilirliği için öncesini de ekledik.

Atfedilen Eserler ve Parçalar (K65-K87)

K65

a Phot. *Bibl.* 161:

<Sopatros'un *Seçme Özetler* adlı eserinin> dokuzuncu kitabı [...] *Krates'in Yaşamı* adlı eserinden de parçalar içerir.

b Suda s.v. Oinomaos:

<Oinomaos'un eserlerinin adları şunlardır:> Krates, Diogenes ve Diğerleri Üzerine.

K66

a Demetr. *Eloc.* 170:

Bazen sağduyulu insanlar da doğru bir zamanda, örneğin bayramlarda ve şölenlerde şakalar yapma ve lükse düşkün kişileri yerme gereğini hisseder. [...] Aynı şey Krates'in şiiri için de söylenebilir; özgür insanlar ziyafet çekerken onun "Mercimeğe Övgü"sü okunsa iyi olur. Kinik tarzı büyük ölçüde böyledir. Bu tür şakalar anekdot ve vecize işlevi görür.

b Apul. *Flor.* 20:

Empedokles şiirlerle konuşur, Platon diyaloglarla, Sokrates ilahilerle, Epikharmos komedilerle, Ksenophon tarihlerle, Krates⁷¹ yergilerle.

K67 Diog. Laert. 2.118:

Stilpon bir gün Krates'i soğuktan titrerken görünce "yeni bir harmaniye ihtiyacın olduğu görülüyor" dedi, buna bozulan Krates Stilpon'la şöyle alay etti:

"ve Stilpon'u dayanılmaz acılara katlanırken gördüm Megara'da, Typhos'un yatağı denen o yerde.

Tartışıp duruyordu, etrafında toplanmıştı birçok dostu, Eskitiyorlardı aslında, sözde ararken erdemi."

71 Bu sözcük V H66b'de "[Xeno]crates", Jones edisyonunda ise "Crates"tir.

K68 Diog. Laert. 2.126:

Menedemos'un asil bir görünüşü vardı. Bu yüzden Krates Menedemos'la şöyle alay eder:

“Phliouslu Asklepiades ve Eratriyalı boğa⁷²”

K69 Plut. *De Vit. Aer. Alien.* 830c:

Karada ve denizde ne kadar çok fırsat sunulduğunu görmüyor musun?

“Gördüm Mikulos'u bile,”

diyor Krates

“yün tararken ve karısı da yanında yün tarıyordu, korkunç bir mücadele vererek, kaçmaya çalışıyorlardı kıtlık tehlikesinden.”

K70

a Diog. Laert. 6.85:

Şu eğlenceli şiir ona yakıştırılır:

“Heybe⁷³ adında bir kent vardır
şarap rengi bir sisin arasında,
iyi ve bereketli ama kirli ve içinde hiçbir şey yok
hiçbir aptal asalak adam,
hiçbir oğlan düşkünü ve kalça meraklısı
denizden yanaşmaz ona.
Sadece kekik ve sarımsak, incir ve ekmek taşır.
Bunlar için de insanlar savaşmaz birbirleriyle,
silahlanmazlar para veya ün için.”

b Demetr. *Eloc.* 259:

Ayrıca birçok yerde şakayla karışık bir zekâ gösterisi vardır, komedyalarda olan budur, Kinik üslubu da böyledir,

72 Bağlamdan anladığımız kadarıyla Eretrialı Menedemos, “asil” görünüşünden ötürü kinik alaya maruz kalmıştır. “Asil” olarak çevirdiğimiz σεμνός (semnos) sözcüğünün “tanrılara adanmış, saygın” ve “böbürlenlen” anlamları da vardır.

73 Pere (Πήρη) kentinin adı heybe manasına gelir.

örneğin Krates'in <"Heybe adında bir kent vardır şarap rengi bir sisin arasında..."> dizeleri gibi.

c Apul. *Apol.* 22.4-5:

Daha sonra <heybenin> faydasını öğrenince, onu <Homeros'un> Girit Adası'nı yücelttiği dizeleri andıran bir şiirle övdü. ^[5] Başlangıç kısmını aktaracağım [...]:

"Heybe adında bir kent vardır
şarap rengi bir sisin arasında..."

d Clem. Alex. *Paedag.* 2.10.93.4:

Sadece Krates'in heybesine değil, aynı zamanda kentimize de aptal bir asalak, bedenin arka kısmından tatmin olan bir fuhuş meraklısı yelken açmaz, ne aldatici bir fahişe ne de başka bir haz delisi.

K71

a Clem. Alex. *Strom.* 2.20.121.1-2:

Thebailı Krates şöyle der: "Ruhun karakterinden gurur duyarak hükmeder <hazlara>, ne altına ne çürüyen bir aşka yenilir ne de ahlaksızlığa kulluk eder." Sonra şu sonuca varır:

"Köleye özgü haz tarafından köleleştirilmeyenler ve kirlenmeyenler ölümsüz krallığı ve özgürlüğü sever."

b Theodor. *Gr. Aff. Cur.* 12.49:

<Diogenes'in> yaşamını örnek alan Thebailı Krates erdemi birçok övgüyle onurlandırdı. Şu söz ona aittir: "Köleye özgü haz tarafından köleleştirilmeyenler ve kirlenmeyenler ölümsüz krallığı ve özgürlüğü sever."

K72 a Plut. *De Tuenda San. Praec.* 125f:

Bir devletin bilhassa şatafat ve savurganlık yüzünden yıkıla-

bileceğini ve bir tiranın egemenliğine girebileceğini düşünen Krates şakayla şöyle uyarır:

“Mercimekten fazlasını koyma tabağına,
yoksa sürükler bizi yıkıma.”

b Ath. 4.158b:

Thebailı Krates de şöyle der:

“Mercimekten fazlasını koyma tabağına,
yoksa sürükler bizi yıkıma.”

K73 Teles 14, 3.15.2 [= Stob. 3.1.98]:

En nihayetinde yoksulluk sıkıntıya ve çileye neden oluyor mu? Krates ve Diogenes yoksul değil miydi? Yoksulluğa rahatça katlanıyorlardı, neşeli, mutluydular, hatta dilenerek yaşam sürmekten, tutumlu olmaktan ve azla yetinmekten memnunlardı. “Yoksulluk ve borç batağında mısın, midye ve bakla topla,” diyor Krates, veya bunlara benzer şeyleri. Böyle yaparsan, yoksulluğun zafer kupasını kolayca kaldıracaksın.

K74

a Diog. Laert. 6.86:

Şu şiir de ona aittir:

“Öğrendiklerim, düşündüklerim
ve Mousa’ların bana öğrettikleri,
işte sahip olduklarım bunlar.
Gösteriş ise sahip birçok zenginliğe.”

b Plut. *De Laud. Ipsius* 546a-b:

“Öğrendiklerim, düşündüklerim
ve Mousa’ların bana öğrettikleri,
işte sahip olduklarım bunlar.”

K75 Diog. Laert. 6.92:

Öleceğini anlayınca kendi kendine şu şarkıyı söyledi:

“Ey sevgili kambur, yürüyorsun
Hades’in evine doğru, yaşlılıktan belin bükülmüş
halde.”

Zira zamandan ötürü beli bükülmüştü.

K76 Stob. 3.14.16:

Krates dalkavuklara “yanındakini onaylayarak yemek
yiyenler”⁷⁴ diyordu.

K77

a *Anth. Pal.* 10.104:

Filozof Krates’ten kanaatkârlığa:

“Yaşa, bilge insanların sevgilisi tanrıça ve kraliçe
Yüce ölçülülüğün çocuğu, kanaatkârlık.”

b *Jul. Or.* 9 [=6] 198d:

Buna karşılık Krates de kanaatkârlığa şu şiiri okur:

“Yaşa, bilge insanların sevgilisi tanrıça ve kraliçe
Yüce ölçülülüğün çocuğu, kanaatkârlık.”

c *Clem. Alex. Paedag.* 3.6.35.3:

<Krates> şiirinde kanaatkârlığı ölçülülüğün evladı olarak
anlatır.

K78 Diog. Laert. 6.86:

İyi bilinen bir günlüğü de vardır, bir yerinde şöyle der:

⁷⁴ Bu Krates’e atfedilen bileşik bir sözcüktür: συγκατανευσίφάγος (sugkataneu-siphagos).

“Aşçıya on mna, hekime bir drakhme,
dalkavuğa beş talanton, danışmana sadece hava,
fahişeye bir talanton ve filozofa üç obolos ver.”⁷⁵

K79

a Diog. Laert. 6.86:

Şu dizeler de <Krates’e> yakıştırılır:

“Aşkî açlık söndürür. O işe yaramazsa zaman.
Bunlar işe yaramazsa ilmik.”

b Clem. Alex. *Strom.* 2.20.121.2:

Dizginsiz şehvetle ilgili de samimiyetle şunu yazar: Arzunun merhemi açlıktır, o işe yaramazsa ilmik.

c Jul. Or. 9 [=6] 198d:

Diogenes ile Krates’in bu konulardaki kuralları küçümsenmemeli:

“Arzuyu ortadan kaldırır açlık, bunu başaramazsan ilmik de <bunu yapabilir>.”

d *Gnom. Vat.* 743 n.386:

İnsanlara “ya akıl ya da ilmik” tavsiyesinde bulundu. [Karş. A97; D143]

e Theodor. *Gr. Aff. Cur.* 12.49:

<Krates’in söylediğine göre> arzunun merhemi açlıktır, o işe yaramazsa ilmik.

f Suda s.v. Krates:

Krates şöyle diyor: “Aşkî açlık söndürür, o işe yaramazsa zaman, bunlar işe yaramazsa ilmik.”

⁷⁵ Mna 100 drakhme ve 1/60 talanton değerinde bir para birimidir. Talanton altın veya gümüş değerinde bir para birimidir. Obolos ise 1/6 drakhme değerinde bir para birimidir.

K80 Diog. Laert. 6.98:

Son derece felsefî nitelikte olan tragedyaalar da yazdı, şu dizeler örnektir:

“Benim ülkemin ne bir kulesi vardır ne de bir çatısı;
yeryüzündeki tüm kentler ve evler
uygundur içinde yaşamamız için.”

K81 Gregor. Nazianz. *Carm.* 1.2.10-12.234; 242-243:

“Thebailı Krates Krates’i özgürleştiriyor.

[...]

Yaşa, iyi şeylerin öğretmeni Talih!

Ne kadar da kolay sarınıyorum yırtık pırtık bir harma-
niye!” [< K8c]

K82 Stob. 4.50.66:

Krates’ten:

“Zira zaman, yani bilge bir zanaatkâr büktü belimi,
onun yarattığı her şey düşer güçten.”

K83

a Teles 44, 2-9 [= Stob. 4.33.31]:

“Bir dilencinin heybesinin gücünü bilmiyorsun,
bir avuç acı bakla ve kaygıdan uzak olma.”

b Diog. Laert. 6.86:

Krates’in felsefeden kazandığı şey şuymuş:

“Bir avuç acı bakla ve kaygıdan uzak olma.”

K84 Jul. Or. 9 [=6] 199d-200b; 7 213a-214a:

[d] “Mnemosyne⁷⁶ ile Olympialı Zeus’un şanlı çocukları,
siz Pierialı Mousa’lar, işitin duamı!
Bana hep yemek verin, yaşamımı sade kılan
ve beni köleleştirmekten kurtaran karnım için.

...

Beni dostlarım için makul olmaktan ziyade yararlı biri
yapın.

Mal mülk yığmak ve şöhret edinmek istemiyorum,
ne böceğin zenginliğini ne de karıncanın özünü arzulu-
yorum.

[200a] Adalete ermek ve kolay taşınan, kolayca elde edilen ve
erdem için değerli olan zenginlikleri biriktirmek istiyorum.
Bunları elde edersem, Hermes’e ve kutsal Mousa’lara
pahalı ve lüks adaklarla değil,
dine uygun ve erdemli eylemlerle tapınacağım.”

[b] Sana bu tür şeyler üzerine yazmamın bir faydası olu-
yorsa, aynı Krates’in başka sözlerini de yazabilirim. Ama
yaşamını yazan Khaironeialı Ploutarkhos’u okursan, onun
karakterini benden yüzeysel olarak öğrenmene gerek kal-
mayacaktır.

[...] ^[7 213a] Dindarlığının ve tanrılara saygısının kanıtı olan
güzel şiirleri yok mu Krates’in? Şiirlerin kendisinden öğren-
mek için vaktin yoksa, sana onları aktaracağım:

[b-c] “Mnemosyne ile Olympialı Zeus’un şanlı çocukları
... (yukarıdaki şiir)”

[d] Krates’in, senin yaptığın gibi tanrılara küfretmek şöyle
dursun, aksine onlara tapıp dua ettiğini görmüyor musun?
[...] ^[214a] İnancım o ki Krates [...] sahip olduğu tek şey olan
dindarlığından ötürü tanrıları övgülerle onurlandırıyor
ve başkalarına kutsal törenlerde tanrıları pahalı sunularla
değil, saf inançla onurlandırmayı öğretiyordu.

76 Ouranos ile Gaia’nın kızı, Mousa’ların annesi.

K85 Stob. 4.50.8:

Krates veya Antiphanes'ten:

“Bana sızlanarak anlatıyorsun yaşlılığı,
büyük bir kötülükmüş gibi,
oysa ölümle cezalandırılmıştır ona ulaşamayan.
Hepimiz arzularız ona ulaşmayı ama varınca kıyısına
şikâyet ederiz. Nankörlük ederiz doğaya.”

K86 Diog. Laert. 2.25:

<Sokrates> şu iambik dizeleri sürekli ezberden okurdu:

“Gümüş tabaklar ve mor elbiseler
tragedyaya⁷⁷ yarar, yaşama değil.”⁷⁸

K87 Diog. Laert. 6.98:

Krates'in mektuplardan oluşan bir kitabı olduğu da söylenir, bunlarda çok iyi felsefe yapar, üslubu Platon'u andırır.

⁷⁷ Burada çoğul olarak kullanılan τραγῳδός (tragôdos) sözcüğü literatürde hem “tragedya” hem “tragedya sahnesi” hem “tragedya aktörü” hem de “tragedya yazarı” anlamında karşımıza çıkar. Biz ise burada tragedyanın kendisi ile yaşam (kurgu ile gerçek) arasında bir karşılaştırma yapıldığını düşünerek sözcüğü “tragedya” olarak çevirdik.

⁷⁸ Diog. Laert. 2.25'te bu dizeleri Sokrates'in okuduğu söylenmektedir. Stob. 56.15'te Yeni Komedi'nin şairlerinden Philemon'a ait olduğu söylenen bu dizeler, Krates'le de ilişkilendirilir. İki durumda da dizeler tarihsel olarak Sokrates'ten sonrasına ait olmaktadır, bu yüzden burada dizelerin kaynağı veya Sokrates'in bu dizeleri gerçekten okuyup okumadığıyla ilgili bir belirsizlik olsa gerek.

Maroneialı Hipparkhia

HIP1 Diog. Laert. 6.96-98:

Metrokles'in kız kardeşi Hipparkhia da <Kiniklerin> teorilerine tutuldu. İkisi de Maroneia'da doğmuştu. <Hipparkhia> Krates'in teorilerine ve yaşamına âşık oldu. Ne kadar zengin, soylu veya yakışıklı olurlarsa olsunlar, taliplerine ilgi göstermedi, Krates artık onun için her şey anlamına geliyordu. Dahası, anne ve babasını, onunla evlenmesine izin vermezlerse, kendini öldüreceğini söyleyerek tehdit etti. Bunun üzerine anne ve babası Krates'e kızlarını bundan vazgeçirmesi için yalvardı, o da bunun için elinden geleni yaptı ama kızı ikna edemedi; onun gözleri önünde soyundu ve şöyle dedi: "İşte damat, işte tüm mal varlığı; tercihini buna göre yap, benimle aynı yaşam tarzını paylaşmazsan, benim eşim olamazsın."

[97] Kız seçimini yaptı, benzer bir giysi giyip kocasıyla gitti ve onunla halkın içinde yaşadı, akşam yemeklerine gitti. Lysimakhos'un verdiği şölende bulundu ve tanrıtanımaç olarak da bilinen Theodoros'u şöyle bir laf oyunuyla alt etti: Theodoros yaptığından yanlış bulunmayan bir şey, Hipparkhia yaptığından da yanlış değildir; Theodoros'un kendine vurması yanlış değildir, dolayısıyla Hipparkhia'nın Theodoros'a vurması da yanlış değildir. Theodoros bu sözlere karşılık veremedi ama Hipparkhia'nın harmanisini çıkarmaya çalıştı. Ancak Hipparkhia bir kadın olarak

hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermedi ve bundan rahatsızlık duymadı.

[98] Sonra Theodoros “mekişini ve dokuma tezgâhını bırakan kadın bu mu?” diye sorunca, ona şöyle cevap verdi: “Evet, benim Theodoros, vaktimi dokuma tezgâhının başında geçirmek yerine, eğitime ayırdığım için yanlış bir karar verdiğimi mi düşünüyorsun?” Bu kadın filozofla ilgili böyle ve başka, sayısız şey söylenmiştir.

HIP2

a Suda s.v. Hipparkhia:

Kinik Metrokles’in kız kardeşi, Akhaialı Bryson’un veya (başkalarının söylediğine göre) Diogenes’in öğrencisi olan Thebailı Krates’in karısı, Maroneialı Kinik filozof Hipparkhia felsefe üzerine bazı eserler yazdı, ayrıca tanrıtanımaz olarak bilinen Theodoros’a karşı Kanıtlar ve Sorular kaleme aldı. 111. Olimpiyat’ta parladı.⁷⁹

b Suda s.v. Hera:

Hipparkhia Krates’i arzuyla dinliyor, başka hiçbir şeyi umursamıyordu. Krates’le birlikte katıldığı bir şölende tanrıtanımaz Theodoros’la tartıştı ve bir laf oyunuyla şöyle bir önerme sundu: Theodoros yanlış olduğu söylenemeyecek bir şey yapar, Hipparkhia da aynı şeyi yaparsa bunun yanlış olduğu söylenemez. Theodoros’un kendine vurması yanlış değildir, dolayısıyla Hipparkhia’nın Theodoros’a vurması da yanlış değildir. Theodoros bu sözlerle karşılık veremedi, sadece onun harmanisini çıkardı.

HIP3 *Anth. Pal.* 7.3.413 (Sidonlu Antipatros’un):

“Ben Hipparkhia, bol giysili kadınların değil,
Kiniklerin eril yaşam tarzını seçtim.
Broşlarla ve kalın düğmelerle tutturulmuş tunikler

⁷⁹ MÖ 336-332.

ve losyonla ıslanan saçlar değil,
daha çok heybe ve onun yoldaşı olan asa,
ve onlara uyan iki kere katlanmış harmanı
ve yere açılmış yatak memnun eder beni.
Daha şöhretli bir ismim olacak Arkadialı Atalanta'dan,
bilgelik çok daha iyi olduğu için dağlarda koşmaktan.”

Maroneialı Metrokles

MET1 Diog. Laert. 6.94-95:

Maroneialı Metrokles Hipparkhia'nın erkek kardeşiydi. Önce Peripatetik Theophrastos'un öğrencisiydi ve sağlığı öyle bozulmuştu ki, bir ders sırasında gaz çıkardı, bu onu öyle üzdü ki, eve kapandı ve kendini aç bırakarak öldürmek istedi. Bunu öğrenen Krates, kendisinden istendiği için onu ziyarete geldi, tavsiye üzerine ona acı bakla yemeği yaptı ve onu bir hata yapmadığına ikna etmeye çalıştı: söylediğine göre, eğer kendini rahatlatmak için doğal yolları kullanmayan biri olsaymış, asıl bu şaşırtıcı olurmuş. Sonunda kendi de gaz çıkararak onu teselli etti ve üzüntüsünü ortadan kaldırdı. O andan sonra Metrokles Krates'in öğrencisi oldu ve felsefede ilerleme kaydetti. ^[95] Hekaton *Anekdotlar* adlı eserinin birinci kitabında, onun eserlerini şu sözleri söyleyerek yaktığını aktarır: "Bunlar yer altı âlemiyle ilgili düşlerdeki görünümeler (yani 'saçmalık')." Başkalarına göreyse Theophrastos'un ders notlarını atmış ve şu dizeyi söylemiş: "Buraya gel Hephaistos, Thetis'in sana ihtiyacı var." Şeyleri ev gibi parayla satın alınabilenler ve eğitim gibi zaman ve gayret karşılığında elde edilenler olarak ikiye ayırırdı. Servetin doğru kullanılmadıkça zararlı olduğunu söylerdi. Yaşlılığında kendini boğarak öldürdü.

MET2 Plut. *De Tranq. Anim.* 468a:

Kızının ahlaksızlığı Stilpon'un, çağdaşı olan tüm filozoflar içinde en neşeli yaşamı sürmesini engellemedi, aksine Metrokles bu yüzden onu kınayınca, "bu benim mi, yoksa kızımın hatası mı?" diye karşı soruyla cevap verdi. Metrokles de ona, "Kızının hatası ama senin de talihsizliğin," diye karşılık verince beriki, "Ne demek istiyorsun? Hata aynı zamanda aksilik değil midir?" dedi. "Elbette, öyledir," diye cevap verdi Metrokles. Stilpon "Aksilikler de, başına geldikleri kişinin talihsizliği değil midir?" deyince, Metrokles buna katıldı. "Şanssızlıklar da, başına geldikleri kişinin talihsizliği değil midir?" Bu nazik ve felsefi argümanla Kinik'in sadece gevezelik ettiğini göstermeyi amaçlıyordu.

MET3 Plut. *An Vitios. Ad Infel. Suff.* 499a-b:

Kötülük insan karşısında hiçbir donanımı olmadan ortada dursun ve dışsal hiçbir yardıma ihtiyaç duymasın ve Talih'e insanları hangi amaçla sefil ve zavallı duruma düşürdüğünü sorsun:

"Ey Talih,

Yoksulluğu tehdit mi ediyorsun? Metrokles sana gülüyor."

Kışın koyunların arasında, yazın ise tapınak avlularında uyuyan Metrokles kışı Babil'de, yazı ise Media'da geçiren Perslerin kralına mutluluk yarışında meydan okumuştur.

MET4 Stob. 4.50.84:

Metrokles yaşlılığa yaşamın kışı diyordu.

MET5 Diog. Laert. 6.95:

Theombrotos ile Kleomenes onun öğrencisiydi.

Kinik Thrasillos

T1

a Plut. *Reg. et Imperat. Apophth.* 15 182e:

Kinik Thrasillos kendisinden bir drakhme isteyince, <kral Antigonos> “bu bir kralın verebileceği bir armağan değil” cevabını verdi. Bu sefer Thrasillos “o halde bana bir talanton ver” deyince, diğeri “bu da bir Kinik’in alabileceği bir armağan değil” dedi.

b Sen. *Ben.* 2.17.1:

Bir Kinik, Antigonos’tan bir talanton istedi, kral da bunun bir Kinik’in istemesi gerekenden fazla olduğunu söyledi. Reddedilen adam bir denarius istedi, diğeri bunun da bir kralın vermesi gerekenden az olduğunu söyledi.

Kinik Menedemos

MENE1

a Diog. Laert. 6.102:

Menedemos Lampsakoslu Kolotes'in öğrencisiydi. Hippobotos'un söylediğine göre, öyle cüretkâr biriydi ki, Erinys⁸⁰ kılığına girerek ortalıkta dolaşüyor, işlenen günahların gözlemcisi olmak için Hades'ten geldiğini, geri dönüp onları yer altındaki tanrısal güçlere ileteceğini söylüyordu. Giyimi şöyleydi: Ayaklarına kadar uzanan gri bir tunik, belinde kıvırmalı bir kuşak, kafasında burçlar kuşağının on iki işaretini içeren bir Arkadia şapkası, ayaklarında tragedya çizimleri. Ayrıca çok uzun bir sakal takıyor ve elinde dışbükey ağacından yapılmış bir asa taşıyordu.

b Diog. Laert. 6.95:

Menedemos da Theombrotos'un öğrencisiydi.

⁸⁰ İntikam tanrıçası.

Fragman Koşutlukları

Kinik filozoflarla ilgili fragman derlemelerinin en günceli ve en çok kullanılanı, Gabriele Giannantoni'nin *Socratis et Socraticorum Reliquiae* başlıklı dört ciltlik derlemesinin (kısaca SSR) ikinci cildinde bulunur. Giannantoni bu ciltte Kiniklere V. bölümde yer verir ve sırasıyla şu filozofların fragmanlarını aktarır: Antisthenes (A), Diogenes (B), Astypalailı Onesikritos (C), Aiginalı Philiskos (D), Kinik Menandros (E), Sinoplu Hegesias (F), Syrakusailı Monimos (G), Thebailı Krates (H), Maroneialı Hipparkhia (I), Maroneialı Metrokles (L), Kinik Thrasillos (M), Kinik Menedemos (N). Kinik Felsefe Fragmanları 1-2 ile Giannantoni'nin derlemesi arasındaki fragman koşutluk listesi aşağıda sunulmuştur. Bu çalışmada olup da Giannantoni'nin Kiniklerle ilgili olan V. bölüme yerleştirmedığı veya başka bir filozofla ilgili bir bölüme yerleştirdiği fragmanlar parantez içinde, sadece künyesini paylaştığı fragmanlar ise “*Ref.*” (*Referans*) ifadesiyle belirtilmiştir. SSR’de bulunmayan fragmanlar ise “≠ SSR” şeklinde gösterilmiştir. Bununla birlikte Antisthenes’le ilgili olarak F. Decleva Caizzi’nin yine sık tercih edilen “*Antisthenis Fragmenta* (Milan: Istituto editoriale cisalpino, 1966)” künyeli derlemesi de üçüncü kaynak olarak bu koşutluk listesine eklenmiş, aynı şekilde burada olmayan fragmanlar da “≠ DC” şeklinde gösterilmiştir.

Kinik Felsefe Fragmanları 1 = SSR = Decleva Caizzi (Sadece Antisthenes)

Antisthenes

A1a = V A1 = 122A
A1b = V A3 = 124
A1c = V A2 ≠ DC
A1d = V A2 = 122C
A1e = V A1 = 122D
A1f = V A1 = 122B
A1g = V A6 ≠ DC
A1h = V A1 ≠ DC
A1i = V A3 = 145
A1j = V A5 = 146
A1k = V A2 ≠ DC
A2a = V A37 = 142
A2b = *Ref.* V A37 (V B94) = 143
A3 = V A35 = 141
A4 = V A36 = 144
A5 = V A11 = 125
A6a = V A203 = 42
A6b = V A204 = 43
A7 = V A12 = 128A
A8 = (I H4) = 134B
A9 = V A12 = 128B
A10 = V A12 = 128C
A11 = V A139 ≠ DC
A12 = *Ref.* V A23 (I H5) ≠ DC
A13 = (I H6) ≠ DC
A14 = V A24 (I G16) = 130A
A15 = V A17 ≠ DC
A16a = V A44 = 8A
A16b = V A200; V A198 = 33
A16c = V A143 = 35
A16d = V A122 = 108C
A16e = V A29 = 154
A16f = (I H13) = 111B
A17 = V A 181 = 40A
A18 = *Ref.* V A1 (I H2) ≠ DC
A19a = *Ref.* V A20 (I H1) = 132A
A19b = (I H1) ≠ DC

A20 = V A21 = 133
A21 = (I C548) ≠ DC
A22 = (I H12) ≠ DC
A23 = V A22 = 3
A24 = (V B126) ≠ DC
A25 = (I C99) = 131
A26 = V A16 = 167
A27a = V A30 = 153
A27b = V A30 ≠ DC
A27c = *Ref.* V A30 ≠ DC
A28 = V A104 = 86
A29 = V A29 = 154
A30 = V A28 = 150
A31 = V A27 = 151-152
A32 = V A147 = 37B
A33 = V A148 (I C90) = 36
A34 = V A149 = 50A
A35 = V A4 ≠ DC
A36 ≠ SSR ≠ DC
A37 ≠ SSR ≠ DC
A38 = V A198 = 30
A39 = V A199 = 32A
A40a = V A141 = 29A
A40b = V A141 = 29B
A41a ≠ SSR ≠ DC
A41b ≠ SSR ≠ DC
A42 = V A18 ≠ DC
A43 = V A103
A44a = V A13 = 107
A44b = V A18 ≠ DC
A45 = V A14 ≠ DC
A46 = V A101 ≠ DC
A47 = V A185 ≠ DC
A48 ≠ SSR ≠ DC
A49 = V A41 = 1
A50 = (I H17) = 5
A51 = V A62 = 16, 17
A52 = *Ref.* V A52 ≠ DC

A53 = V A94 (III F14) = 26
 A54 = V A84 = 13
 A55 = (IV A222) ≠ DC
 A56 = V A44 = 8A
 A57 = V A44 = 8B
 A58 = V A44 = 8C
 A59 = V A45 = 12
 A60 = V A46 ≠ DC
 A61 = V A47 ≠ DC
 A62 = V A160 = 38
 A63a = V A39 ≠ DC
 A63b = V A40 ≠ DC
 A64 = (I H9) ≠ DC
 A65 = (I H9) = 136C
 A66 = V A23 = 136B
 A67 = V A26 = 137
 A68 = V A22 = 136A
 A69 = V A85 = 19
 A70 = (IV A19) ≠ DC
 A71 = V A22 = 136A
 A72 = (V B23) = 149
 A73a = V A15 = 148B
 A73b = V A15 ≠ DC
 A73c = V A15 = 148A
 A74 = V A82 = 117
 A75 = V A78, V A83 = 61
 A76 = V A81 = 117
 A77 = V A81 ≠ DC
 A78 = V A83 ≠ DC
 A79 = V A80 = 94
 A80 = *Ref.* V A166 ≠ DC
 A81 = V A114 = 175, 179, 189, 190
 A82 = V A115 ≠ DC
 A83 = V A61 = 181
 A84a = V A112 = 191
 A84b = V A112 ≠ DC
 A85a = V A88 = 178A
 A85b = V A88 = 178B
 A86 = V A89 = 178C
 A87 = V A172 = 189
 A88 = V A100 = 193
 A89 = V A100 = 177
 A90 = V A137 (V B512) ≠ DC
 A91 = V A134 = 69-70, 80, 95,
 101, 81, 79, 71, 76, 74, 72-73,
 88, 63

A92 = V A135 = 66, 22-23
 A93 = V A99 = 23
 A94 = *Ref.* V A70 (I H13) = 111B
 A95 = V A177 = 164
 A96a = V A111 = 97A
 A96b = V A111 = 97B
 A97 = V A105 = 67
 A98 = V A172 = 175
 A99 = V A176 = 75
 A100a = V A77 = 99
 A100b = *Ref.* V A77 = 99
 A101 = V A79 = 119
 A102 = V A57 = 180
 A103 = V A12 = 128A
 A104 = V A62 = 16
 A105 = V A63 = 17
 A106 = V A90 = 85
 A107 = V A125 = 93
 A108 ≠ SSR ≠ DC
 A109 = V A126 = 113
 A110a = V A127 = 110
 A110b ≠ SSR = 29B
 A111a = V A122 = 108C
 A111b = V A122 = 108B
 A111c = V A122 ≠ DC
 A111d = V A122 = 108D
 A111e = V A122 = 108E
 A111f = V A122 = 108A
 A112 = V A121 ≠ DC
 A113 = V A117 = 111C
 A114 = *Ref.* V A121 (I H13) = 111A
 A115 = V A129 = 82
 A116a = V A131 = 84A
 A116b = V A131 = 84B
 A117 = V A13 ≠ DC
 A118 = V A132 = 89
 A119a = V A70 = 168
 A119b = *Ref.* V A70 = 168
 A120 = V A68 = 100
 A121a = V A173 = 173
 A121b = *Ref.* V A173 = 173
 A122 = V A7 = 195
 A123 = V A9 = 127
 A124 = V A10 = 171
 A125a = V A71 = 103
 A125b = *Ref.* V A71 = 105

A126 = V A73 = 104
 A127 = V A72 = 169
 A128a = V A206 ≠ DC
 A128b = (IV A223) ≠ DC
 A128c = (III A16) ≠ DC
 A129 = V A32 = 156
 A130 = (IV A46) = 194
 A131 = V A75 = 166
 A132a = V A86 = 20A
 A132b = V A86 = 20B
 A132c = V A86 ≠ DC
 A133 = V A74 = 170
 A134a = V A180 = 39B
 A134b = V A180 = 39C
 A134c = V A180 = 39D
 A134d = V A180 = 39E
 A134e = V A179 = 39A
 A134f ≠ SSR ≠ DC
 A135a = V A181 = 40B
 A135b = V A181 = 40A
 A135c = *Ref.* V A181 = 40C
 A136 = V A182 = 40B
 A137a = V A87 = 174
 A137b = V A87 = 21B
 A137c = V A87 = 21A
 A138a = V A168 = 188
 A138b = V A171 = 187
 A139 = V A178 = 162
 A140 = (V B19) = 138B
 A141 = V A169 = 184
 A142a = V A95 = 28
 A142b = V A162 = 172
 A142c = V A135 = 66
 A143 = V A167 = 98
 A144 = V A88 ≠ DC
 A145 = V A91 ≠ DC
 A146 = V A108 = 92
 A147 = V A77 = 99
 A148 = V A101 = 159
 A149 = V A102 = 158
 A150 = V A113 = 96
 A151 = V A167 = 98

Diogenes

D1 ≠ SSR
 D2a = V B2

D2b = V B3
 D3 = V B2
 D4 = V B4
 D5a-b = V B11
 D6 = V B32
 D7 = V B15
 D8 = V B14
 D9 = V B8
 D10 = V B10
 D11 = V B11
 D12 ≠ SSR
 D13 = (I H2)
 D14 ≠ SSR
 D15-17 = V B19
 D18 = (V A139)
 D19 = V B304
 D20 = V B21
 D21 = V B20
 D22 = V B22
 D23 ≠ SSR
 D24 = V B16
 D25 ≠ SSR
 D26 ≠ SSR
 D27 = V B79
 D28a-c = V B70
 D29 = V B77
 D30 = V B73
 D31 = V B74
 D32 = V B75
 D33 = V B72
 D34 = V B74
 D35 = V B71
 D36 ≠ SSR
 D37 = V B184
 D38a ≠ SSR
 D38b = V B143
 D38c = V B144
 D38d = V B143
 D38e = V B147
 D38f = V B146
 D38g-h = V B145
 D39-41 = V B149
 D42 ≠ SSR
 D43a = V B16
 D43b = V B80
 D44 = V B111

D45 = V B256	D91 = V B114
D46-47 = V B59	D92 = V B115
D48 = V B487	D93 = V B7
D49 = V B55 (IV A43)	D94 = V B175
D50-52b = V B55	D95-96 = V B172
D53 = V B59	D97 = V B174, V B291
D54 = V B63	D98 = V B173
D55 = V B57	D99 = V B176
D56 = V B60	D100a = V B158
D57 = V B62	D100b = V B175
D58 = V B56	D100c = V B158
D59 = V B58	D100d = V B160
D60 = V B64	D100e ≠ SSR
D61a ≠ SSR	D101 = V B22
D61b = V B61	D102 ≠ SSR
D62 = V B30	D103a-d = V B263
D63 = V B68	D103e = V B166, V B265, V B298, V B299
D64 = V B487 (II A28)	D104 ≠ SSR
D65a = V B66	D105 = (I C429)
D65b ≠ SSR	D106 ≠ SSR
D66 = V B238	D107a = V B353
D67 = V B139	D107b = V B540
D68 = (V H1)	D108-109 = V B322
D69 = (V G1)	D110 = V B361
D70 = (V C1)	D111 = V B241
D71 = V B137	D112 = V B223
D72 = (V D2, V E1, V F1)	D113 = V B225b
D73 = V B117	D114 = V B471c
D74 = V B174	D115a-b = V B243
D75 ≠ SSR	D116a-b = V B182
D76 = V B87	D117 = <i>Ref.</i> V B192
D77 = V B88	D118-119 = V B189
D78 = V B81	D120 = V B190
D79a-b = V B442	D121-122 = V B494
D80 ≠ SSR	D123 = V B349
D81a ≠ SSR	D124 = V B183
D81b = V B99	D125 = V B193
D82 = V B97	D126a-c = V B147
D83 = V B100	D126d = V B525
D84 = V B105	D127 = V B186
D85 = V B103	D128 = V B185
D86 ≠ SSR	D129 = V B234
D87 = V B109	D130 = V B249
D88 = V B110	D131 = V B248
D89 = V B112	D132a-b = V B247
D90 = V B113	

D132c = V B541	D175 = V B435
D133 = V B366	D176 = V B399
D134 = V B252	D177 = V B283
D135 = V B251	D178 = V B154
D136 = V B250	D179 = V B289
D137 = V B253	D180 = V B228
D138a = V B301	D181 = V B227
D138b-139a = V B300	D182 = V B239
D139b = V B291	D183 = V B220
D140 = V B310	D184 = V B240
D141 ≠ SSR	D185 = V B221
D142 = V B362	D186 = V B237
D143 = V B303	D187 = V B246b
D144 = V B311	D188 = V B236
D145 = V B464	D189a-c = V B236
D146 = V B360	D189d = V B568
D147 = V B148	D190 = V B229
D148 = V B351	D191 = V B321
D149 = V B331e	D192 = V B242
D150a = V B473	D193 = V B224
D150b = V B291	D194 = V B233
D151 = V B516	D195a-b = V B191
D152 = V B307	D196a = V B353
D153 = V B505	D196b-c = V B302
D154a-d = V B272	D196d = V B301
D155 = V B278	D197 = V B318
D156 = V B273	D198 = V B180
D157 = V B274	D199 = V B195
D158 = V B331b	D200 = V B444
D159 = V B375	D201 = V B181
D160 = V B280	D202 = V B317
D161 = V B416	D203 = V B198
D162a-b = V B420	D204 = V B199
D163 = V B277	D205 = V B398
D164 = <i>Ref.</i> V B35	D206 = V B211b
D165 = V B417	D207 = V B209
D166a = V B339	D208 = V B208
D166b-c = V B421	D209 = V B210
D167 = V B418	D210 = V B212
D168 = V B438	D211a = V B197
D169 = <i>Ref.</i> V B428	D211b = V B572
D170 = V B331	D211c = V B574
D171a = V B558	D212 = V B218
D171b = V B308	D213 = V B410
D172-173 = V B267	D214-215b = V B388
D174 = V B427	D216 = V B382

D217 = V B340	D254 = V B378
D218 = V B104	D255 = V B387
D219 = V B330	D256a-b = V B377
D220 = V B315	D257a = V B423
D221 = V B305	D257b = V B424
D222 = V B269	D258 = V B425
D223 = V B331c	D259 = V B422
D224a-b = V B320	D260 = V B268
D225 = V B470	D261 = V B394
D226a = V B365	D262 = V B200
D226b = V B364	D263 = V B577
D227 = V B374	D264a = <i>Ref.</i> V B204
D228 = V B266	D264b = V B204
D229 = V B276	D265 = V B205
D230 = V B401	D266 = V B203
D231a = V B430	D267 = V B202
D231b = V B431	D268a = V B206
D231c = V B270	D268b ≠ SSR
D231d = V B429	D269a = <i>Ref.</i> V B201
D231e = <i>Ref.</i> V B192, V B428	D269b = V B206b
D232 = V B271	D269c ≠ SSR
D233 = <i>Ref.</i> V B458	D269d = V B206b
D234 = V B426	D270 = <i>Ref.</i> V B217
D235 = V B433	D271 = V B396
D236 = V B412	D272 = V B411
D237a-b = V B76	D273 = V B403
D237c-237e = V B452	D274 = V B409
D237f ≠ SSR	D275 = V B319
D237g = V B450	D276 = V B402
D237h = V B451	D277 = V B380
D237i = V B292	D278 = V B392
D238a-b = V B83	D279 = V B475
D239 = V B467	D280 = V B384
D240 = V B188	D281-282 = V B397
D241 = V B367	D283 = V B378
D242 = V B188	D284 ≠ SSR
D243 = V B313	D285 = V B499
D244 = V B316	D286 = V B407
D245 = V B378	D287a = V B325
D246-249 = V B441	D287b = V B407b
D250 = V B314	D288-289 = V B405
D251 = V B445	D290 = V B355
D252 = V B381	D291 = V B282
D253a = V B232	D292 = V B281
D253b = V B379	D293 = V B288
D253c = V B388	D294 = V B287

D295 = V B177	D339 = <i>Ref.</i> V B507
D296a-b = V B285	D340 = <i>Ref.</i> V B357
D297 = V B286	D341 = V B138 (II O35)
D298a-b = V B284	D342-345 = V B27
D299 = V B400	D343 = V B27
D300 = V B337	D344 = V B27
D301a-b = V B335	D346 = V B29
D302a = V B334	D347 = V B44
D302b = V B334 (IV H5)	D348 = V B33
D303 = V B345	D349a-b = V B32
D304 = V B350	D349c-f = V B31
D305 = V B345	D350 ≠ SSR
D306 = V B339	D351 = V B46
D307 = V B326	D352 = V B41
D308 = V B343	D353 = V B34
D309 = V B339	D354 = V B40
D310 = V B342	D355a = V B39
D311 = V B344	D355b = V B38
D312 = V B341	D356 = V B35
D313 = V B348	D357 = V B35
D314 = V B462	D358 = V B47
D315-316 = V B131	D359 = V B35b
D317a = V B327	D360 = V B36
D317b = V B471b	D361 = V B30
D318 = V B346	D362 = V B41
D319 = V B463	D363 = V B42
D320 = V B498	D364 = V B43
D321 = V B363	D365 = V B37
D322 = V B479	D366 = V B45
D323 = V B480	D367 = V B50
D324 = V B487	D368 = V B54
D325 = V B371	D369 = V B359
D326 = V B337	D370 = V B50
D327 = V B373	D371 = V B358
D328a ≠ SSR	D372 = V B329
D328b = V B372	D373 = V B84
D329 = V B501	D374 = <i>Ref.</i> V B85
D330 = V B504	D375 = V B383
D331 = V B502	D376 = V B328
D332 = V B503	D377 = V B306
D333 = V B501	D378 = V B354
D334 = V B276	D379 = V B385
D335 ≠ SSR	D380 = V B453
D336a ≠ SSR	D381 = V B454
D336b = V B324	D382 = V B455
D337-338 = V B506	D383 = V B447

D384 = V B446
D385 = V B448
D386 = V B391
D387 = V B389
D388a-b = V B461
D389a-b = V B456
D390 = V B483
D391a-b = V B457
D392a-b = V B211
D393 = V B413
D394 = V B395
D395 ≠ SSR
D396 = V B347
D397 = V B347
D398 = V B460
D399 = V B495
D400 = V B492
D401 = V B484
D402 = V B493
D403 = V B207
D404 = V B443
D405 = V B485
D406a-b = V B93
D407 = *Ref.* V B86
D408 = V B556
D409 = V B587
D410 = V B590
D411 = V B588
D412 = V B588
D413 = V B591
D414 = V B80
D415 = (I A21)

Kinik Felsefe Fragmanları 2 = SSR

Astypalailı Onesikritos

O1 = V C1
O2 = V C2
O3a-c = V C3

Aiginalı Philiskos

PH1a-b = V D1
PH1c ≠ SSR
PH2 = V D2
PH3 = V D3

PH4a-b = V D4
PH4c ≠ SSR

Kinik Menandros

MENA1 = V E1

Sinoplu Hegesias

HEG = V F1

Syrakusailı Monimos

MON1 = V G1
MON2a-b = V G2
MON3 = V G3
MON4 = V G4
MON5 = V G5

Thebailı Krates

K1a-c = V H1
K2a-c = V H2
K3 = V H3
K4a-g = V H4
K5 = V H5
K6 = V H6
K7a-c = V H7
K8a-e = V H8
K9a-c = V H9
K10 = V H10
K11 = V H11
K12 = V H12
K13 = V H13
K14 = V H14
K15 = V H15
K16 = V H16
K17 = V H44
K18 = V H45
K19a-c = V H46
K20 = V H47
K21 = V H48
K22 = V H49
K23 = V H50
K24 = V H51
K25 = V H52
K26 = V H53
K27a-b = V H54
K28 = V H17
K29a-g = V H18

K30a-b = V H37
K31a-b = V H38
K32 = V H38b
K33a-b = V H39
K34 = V H40
K35 = V H41
K36 = V H42
K37 = V H43
K38a-b = V H20
K39a-b = V H21
K40 = V H22
K41a-c = V H23
K42 = V H24
K43a-c = V H25
K44 = V H26
K45 = V H30
K46a-b = V H19
K47 = V H27
K48a-d = V H28
K49 = V H29
K50a-e = V H31
K51 = V H32
K52a-b = V H33
K53 = V H34
K54 = V H35
K55 = V H36
K56 = V H55
K57 = V H56
K58 = V H57
K59 = V H58
K60 = V H59
K61 = V H60
K62 = V H61
K63 = V H63
K64 = V H64
K65-b = V H65
K66a-b = V H66
K67 = V H67

K68 = V H68
K69 = V H69
K70a-d = V H70
K71a-b = V H71
K72a-b = V H72
K73 = V H73
K74a-b = V H74
K75 = V H75
K76 = V H76
K77a-c = V H77
K78 = V H78
K79a-f = V H79
K80 = V H80
K81 = V H81
K82 = V H82
K83a-b = V H83
K84 = V H84
K85 = V H85
K86 = V H86
K87 = V H87

Maroneialı Hipparkhia

HIP1 = V I1
HIP2a-b = V I2
HIP3 = V I3

Maroneialı Metrokles

MET1 = V L1
MET2 = V L2
MET3 = V L3
MET4 = V L4
MET5 = V L6

Kinik Thrasillos

T1a-b = V M1

Kinik Menedemos

MENE1a-b = V N1

Kaynakça, Kısaltmalar ve Fragman İndeksi

- Ael. Aelianus
- , *VH* *Varia Historia* = *Historical Miscellany*. Çev. Nigel G. Wilson. Loeb Classical Library 486. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1997. (PH1c. K50b)
- Alciph. Alciphron (Ἀλκίφρων, Alkiphrôn)
- , *Ep.* *Epistulae* = Alciphron, Aelian, Philostratus. Alciphron, Aelian, and Philostratus: *The Letters*. Çev. A. R. Benner, F. H. Fobes. Loeb Classical Library 383. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1949. (K29d)
- Anth. Pal.* *Anthologia Palatina* = *The Greek Anthology, Volume II: Book 7: Sepulchral Epigrams. Book 8: The Epigrams of St. Gregory the Theologian*. Çev. W. R. Paton. Loeb Classical Library 68. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1917. (K77a; HIP3)
- Anton. Antonius = SSR. (K29g; 56)
- Apostol. Apostolus = SSR. (K10)
- Apul. Apuleius
- , *Apol.* *Apologia* = *Apologia. Florida. De Deo Socratis*. Ed. ve Çev. Christopher P. Jones. Loeb Classical Library 534. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017. (K70c)
- , *Flor.* *Florida* = *Apologia. Florida. De Deo Socratis*. Ed. ve Çev. Christopher P. Jones. Loeb Classical Library 534. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2017. (K5; 29e; 42; 66b)
- Ath. Athenaeus = *The Learned Banqueters, Volume III: Books 6-7*. Ed. ve Çev. S. Douglas Olson. Loeb Classical Library 224. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2008. (K48c; 52b; 72b)

Aug.	Augustinus
—, <i>Contra secund. Julian. respons. imperfect. opus</i>	<i>Contra secundam Juliani responsionem imperfectum opus</i> = SSR. (K43a)
CAF	<i>Comicorum Atticorum Fragmenta</i> , III. Ed. T. Kock. Leipzig: Teubner, 1888. <i>The Fragments of Attic Comedy</i> , vol. III A. Ed. John Maxwell Edmonds. Leiden: E. J. Brill, 1961.
Clem. Alex.	Clemens Alexandrinus
—, <i>Paedag.</i>	<i>Paedagogus</i> = SSR. (K70d; 77c)
—, <i>quis dives salvetur</i>	<i>quis dives salvetur</i> = SSR. (K9c)
—, <i>Strom.</i>	<i>Stromata = Miscellanies</i> . Ed. O. Stählin, L. Früchtel, U. Treu. Berlin, 1970. (K41c; 71a; 79b)
Cod. Ottob. Gr.	<i>Codex Ottobonianus Graecus</i> = SSR. (K7b)
Cosmas	Cosmas Hierosolymitanus. <i>Ad Carmina S. Gregorii Theologi</i> = SSR. (K8d)
Demetr.	Demetrius
—, <i>Eloc.</i>	<i>De Elocutione</i> = SSR. (K66a; 70b)
—, Fr	<i>Fragmenta = Demetrius of Phalerum: Texts, Translation and Discussion</i> . Ed. William W. Fortenbaugh ve Eckart Schütrumpf. New Brunswick: Transaction Publishers, 2000.
Diog. Laert.	Diogenes Laertius (Διογένης Λαέρτιος, Diogenês Laertios) = <i>Lives of Eminent Philosophers, Volume II: Books 6-10</i> . Çev. R. D. Hicks. Loeb Classical Library 185. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1925. (O1-2. PH2; 4a-b. MENA1. HEG1. MON1. K1a; 2a; c; 3-4; 20-21; 27b; 29b; 30a-32; 34; 44-45; 46b-47; 50a; 52a; 54-55; 67-68; 70a; 74a; 75; 78-79a; 80; 83b; 86-87. HIP1. MET1; 5; MENE1a-b)

- D.-K. Diels-Kranz = *Die Fragmente der Vorsokratiker*. Ed. H. Diels, 6. Ed. Rev. W. Kranz, 3 vols. Berlin: Weidmannsche Buchhandlung, 1951-1952.
- Epict. Epictetus
- , *Diss.* *Dissertationes = Discourses, Books 3-4. Fragments. The Encheiridion*. Çev. W. A. Oldfather. Loeb Classical Library 218. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1928. (K38b)
- Epiph. Epiphanius (Ἐπιφάνιος, Epiphanius)
- , *Adv. Haeres.* *Adversus Haereses = SSR*. (K16)
- Eudoc. Eudocia
- , *Violar.* *Violarium = SSR*. (K4g)
- Eur. Euripides
- , *Her.* *Heracles = Suppliant Women. Electra. Heracles*. Ed. ve Çev. David Kovacs. Loeb Classical Library 9. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1998.
- , *Fr.* *Fragmenta = Fragments: Oedipus-Chrysippus. Other Fragments*. Ed. ve Çev. Christopher Collard, Martin Cropp. Loeb Classical Library 506. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2009.
- Euseb. Eusebius
- , *Praep. Evang.* *Praeparatio Evangelica*. Ed. K. Mras. Berlin: Akademie-Verlag, 1954. (K33a-b)
- Favorin. Favorinus
- , *Περὶ φυγῆς* *Περὶ φυγῆς = SSR*. (K13)
- FGrH *Fragmente der griechischen Historiker*, III. Ed. F. Jacoby. Leiden: Brill, 1968.
- FHG *Fragmenta Historicorum Graecorum*, III. Ed. C. Müller. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.
- Gnom. Vat. *Gnomologium Vaticanum = SSR*. (K4b; 35; 50e; 59-61; 79d)
- Gregor. Nazianz. Gregorius Nazianzenus
- , *Orat.* *Orationes = SSR*. (K8a-c; 81)

Opera Omnia Gregorii Theologi vulgo Nazianzeni, vol.1. Paris, 1778.

- Hieron. Hieronymus (Ἱερώνυμος, Hierônymos)
 —, *Adv. Iovinian.* *Adversus Iovinianum* = SSR. (K12)
- Iambl. Iamblichus
 —, ἐκ τῆς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς <πρὸς Ἀρετὴν> περὶ σωφροσύνης = SSR. (K22)
- Isidor. Isidorus
 —, *Etym.* *Etymologiae* = SSR. (K43c)
- Isidor. Isidorus Pelusiotus (Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης,
 Pelusiot. Isidôros o Pêlousiôtês)
 —, *Ep.* *Epistulae* = SSR. (K8e)
- Jul. Julianus
 —, *Or.* *Orationes = Orations 6-8. Letters to Themistius, To the Senate and People of Athens, To a Priest. The Caesars. Misopogon.* Çev. Wilmer C. Wright. Loeb Classical Library 29. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1913. (PH4c. K28; 77b; 79c; 84)
- Lact. Lactantius
 —, *Div. Inst.* *Divinae Institutiones* = SSR. (K43b)
- Maxim. Maximus = SSR. (K64)
- M. Ant. Marcus Aurelius = Marcus Aurelius. Ed. ve Çev. C. R. Haines. Loeb Classical Library 58. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1916. (MON3; K62)
- Men. Menander
 —, *Fr.* *Fragmenta* = CAF
The Principal Fragments. Çev. Francis G. Allinson. Loeb Classical Library 460. London: William Heinemann, 1921.
- Muson. Musonius Rufus = *C. Musonii Rufi Reliquiae.* Ed. O. Hense. Leipzig: Teubner, 1905. (K38a)
- Ruf. Origenes
 —, *Comm. in Matth.* *Commentaria in Evangelium secundum Matthaeum* = SSR. (K9a)

- , *Contr. Cels.* *Contra Celsum* = SSR. (K9b)
- Philostr. Philostratus (Φιλόστρατος, Philostratos)
- , VA *Vita Apollonii* = *Apollonius of Tyana, Volume I: Life of Apollonius of Tyana, Books 1-4*. Ed. ve Çev. Christopher P. Jones. Loeb Classical Library 16. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2005. (K4d; 50c-d)
- Phot. Photius
- , *Bibl.* *Bibliotheca* = SSR. (K65a)
- Pl. Plato (Πλάτων, Platôn)
- , *Cleit.* *Cleitophon* = *Timaeus. Critias. Cleitophon. Menexenus. Epistles*. Çev. R. G. Bury. Loeb Classical Library 234. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1929.
- Plut. Plutarchus
- , *Alex.* *Vitae Parallelae, Alexander* = *Lives, Volume VII: Demosthenes and Cicero. Alexander and Caesar*. Çev. Bernadotte Perrin. Loeb Classical Library 99. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1919. (O3b)
- , *An Vitios. Ad Infel. Suff.* *An Vitiositas Ad Infelicitatem Sufficiat* = *Moralia, Volume VI: Can Virtue Be Taught? On Moral Virtue. On the Control of Anger. On Tranquility of Mind. On Brotherly Love. On Affection for Offspring. Whether Vice Be Sufficient to Cause Unhappiness. Whether the Affections of the Soul are Worse Than Those of the Body. Concerning Talkativeness. On Being a Busybody*. Çev. W. C. Helmbold. Loeb Classical Library 337. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1939. (K15. MET3)
- , *Coniug. praec.* *Coniugalia praecepta* = *Moralia, Volume II: How to Profit by One's Enemies. On Having Many Friends. Chance. Virtue and Vice. Letter of Condolence to Apollonius. Advice About Keeping Well. Advice to Bride and Groom. The Dinner of the Seven Wise Men. Superstition*. Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 222. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1928. (K49)

- , *Consol. Ad Apol.* *Consolatio Ad Apollonium = Moralia, Volume II: How to Profit by One's Enemies. On Having Many Friends. Chance. Virtue and Vice. Letter of Condolence to Apollonius. Advice About Keeping Well. Advice to Bride and Groom. The Dinner of the Seven Wise Men. Superstition.* Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 222. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1928.
- , *De Alex. Fort.* *De Alexandri Magni Fortuna Aut Virtute = Moralia, Volume IV: Roman Questions. Greek Questions. Greek and Roman Parallel Stories. On the Fortune of the Romans. On the Fortune or the Virtue of Alexander. Were the Athenians More Famous in War or in Wisdom?* Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 305. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1936. (O3a. K48a)
- , *De Lib. Educ.* *De Liberis Educandis = Moralia, Volume I: The Education of Children. How the Young Man Should Study Poetry. On Listening to Lectures. How to Tell a Flatterer from a Friend. How a Man May Become Aware of His Progress in Virtue.* Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 197. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1927. (K14)
- , *De Pyth. or.* *De Pythiae oraculis = Moralia, Volume V: Isis and Osiris. The E at Delphi. The Oracles at Delphi No Longer Given in Verse. The Obsolescence of Oracles.* Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 306. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1936. (K48b)
- , *De Tranq. Anim.* *De Tranquillitate Animi = Moralia, Volume VI: Can Virtue Be Taught? On Moral Virtue. On the Control of Anger. On Tranquility of Mind. On Brotherly Love. On Affection for Offspring. Whether Vice Be Sufficient to Cause Unhappiness. Whether the Affections of the Soul are Worse Than Those of the Body. Concerning Talkativeness. On Being a Busybody.* Çev. W. C. Helmbold. Loeb Classical Library 337. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1939. (K19b. MET2)

- , *De Vit. Aer. Alien.* *De Vitando Aere Alieno* = *Moralia*, Volume X: *Love Stories. That a Philosopher Ought to Converse Especially With Men in Power. To an Uneducated Ruler. Whether an Old Man Should Engage in Public Affairs. Precepts of Statecraft. On Monarchy, Democracy, and Oligarchy. That We Ought Not to Borrow. Lives of the Ten Orators. Summary of a Comparison Between Aristophanes and Menander.* Çev. Harold North Fowler. Loeb Classical Library 321. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1936. (K19a; 69)
- , *Quaest. Conv.* *Quaestiones Convivales* = *Moralia*, Volume VIII: *Table-Talk, Books 1-6.* Çev. P. A. Clement, H. B. Hoffleit. Loeb Classical Library 424. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1969. (K29a)
- , *Quom. Adul. Ab Am. Internosc.* *Quomodo Adulator Ab Amico Internoscatur* = *Moralia*, Volume I: *The Education of Children. How the Young Man Should Study Poetry. On Listening to Lectures. How to Tell a Flatterer from a Friend. How a Man May Become Aware of His Progress in Virtue.* Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 197. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1927. (K53)
- , *Reg. et Imperat. Apophth.* *Regum et Imperatorum Apophthegmata* = *Moralia*, Volume III: *Sayings of Kings and Commanders. Sayings of Romans. Sayings of Spartans. The Ancient Customs of the Spartans. Sayings of Spartan Women. Bravery of Women.* Çev. Frank Cole Babbitt. Loeb Classical Library 245. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1931. (K51. T1a)
- Procl. Proclus (Πρόκλος, Proklos)
- , *De Decem Dubit* *De decem dubitationibus circa Providentiam* = SSR. (K7c)
- Procop. Procopius (Προκόπιος, Prokopios)
- , *Ep.* *Epistulae* = SSR. (K7a)
- Quint. Quintilianus
- , *Inst.* *Institutio Oratoria* = *The Orator's Education, Volume I: Books 1-2.* Ed. ve Çev. Donald A. Russell. Loeb Classical Library 124. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2002. (K58)

Schol. In Lucian. Nigrin.	<i>Scholia In Luciani Nigrinum</i> = SSR (K11)
Sen.	Seneca
—, Ben.	<i>De Beneficiis</i> = <i>Moral Essays, Volume III: De Beneficiis</i> . Çev. John W. Basore. Loeb Classical Library 310. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1935. (T1b)
—, Ep.	<i>Epistulae Morales</i> = <i>Epistles, Volume I: Epistles 1-65</i> . Çev. Richard M. Gummere. Loeb Classical Library 75. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1917. (K1c; 57)
Sext. Emp.	Sextus Empiricus (Σέξτος Ἐμπειρικός, Sekstos Empeirikos)
—, Adv. Math.	<i>Adversus Mathematicos</i> = <i>Against Logicians</i> . Çev. R. G. Bury. Loeb Classical Library 291. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1935. (MON2a-b)
—, Pyrrh. Hypot.	<i>Pyrrhoneion Hypotyposeion</i> = <i>Outlines of Pyrrhonism</i> . Çev. R. G. Bury. Loeb Classical Library 273. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1933. (K39a-b)
SFKF	Zenon ve Kleanthes. <i>Stoa Felsefesinin Kuruluş Fragmanları</i> . Ed. ve Çev. C. Cengiz Çevik. İstanbul: Albaraka Yayınları, 2021.
Simpl.	Simplicius (Σιμπλίκιος, Simplikios)
—, Comm. in Epict. Ench.	<i>Commentarius in Enchiridion Epicteti</i> = SSR. (K6; 40)
Soph.	Sophocles
—, Fr.	Fragmenta = Sophocles. Fragments. Ed. ve Çev. Hugh Lloyd-Jones. Loeb Classical Library 483. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1996.
Stob.	Stobaeus (Στοβαῖος, Stobaios) = SSR. (PH3. MON4-5; K22-27a; 36; 38; 73; 76; 82-83a; 85. MET4)
Strab.	Strabo (Στράβων, Strabôn) = <i>Geography, Volume VII: Books 15-16</i> . Çev. Horace Leonard Jones. Loeb Classical Library 241. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1930. (O3c)

Suda	Suda, Suidas (Σοῦδα, Souda) = <i>Suidae Lexicon</i> . Ed. A. Adler. Leipzig: Teubner, 1928-1938. (PH1a-b. K1b; 2b; 4c; e-f; 29c; 30a; 37; 46a; 65b; 79f. HIP2a-b)
SVF	<i>Stoicorum Veterum Fragmenta</i> . Ed. Hans von Arnim. Stuttgart: Teubner, 1905-1905.
Syrian., Sopatr., Marcell. <i>schol. ad Hermog. status</i>	Syriani, Sopatri et Marcellini Scholia ad Hermogenis Status = SSR. (K48d)
Tatianus	Tatianus (Τατιανὸς, Tatianos)
—, <i>Ad Gr.</i>	<i>Oratio Ad Graecos</i> = SSR. (K41a)
Themist.	Themistius
—, <i>Περὶ ἀρετῆς</i>	<i>Περὶ ἀρετῆς</i> = SSR. (K29f; 63)
Teles	Teles = SSR (K17-18; 36; 73; 83a)
Tert.	Tertullianus
—, <i>De Pall.</i>	<i>De Pallio</i> = SSR. (K19c)
Themist.	Themistius
—, <i>Περὶ ἀρετῆς</i>	<i>Περὶ ἀρετῆς</i> (Peri aretês) = SSR. (K18f)
Theodor.	Theodoretus
—, <i>Gr. Aff. Cur.</i>	<i>Graecorum Affectionum Curatio</i> . Ed. Ioannes Raeder. Leipzig: Teubner, 1904. (K41b; 71b; 79e) <i>Minor Greek Tragedians, Volume 2: Fourth-Century and Hellenistic Poets, Fragments from the Tragedies with Selected Testimonia</i> . Ed. ve çev. M. J. Cropp. Liverpool: Liverpool University Press, 2021.
Yates, James	<i>Textrinum Antiquorum: An Account of the Art of Weaving Among the Ancients, Part 1</i> . Londra: Taylor and Walton, 1843.

Kinik felsefenin kurucuları sayılan Diogenes ve Antisthenes'ten kalan fragmanları içeren Kinik Felsefe Fragmanları 1 eserin devamı niteliğindeki Kinik Felsefe Fragmanları 2, Diogenes'ten sonra yaşamış diğer Kinik filozoflardan kalan fragmanlara yer vermektedir. Bu ciltte yer alan Kinik filozoflar Astypalaili Onesikritos, Aiginalı Philiskos, Kinik Menandros, Sinoplu Hegesias, Syrakusaili Monimos, Thebailı Krates, Maroneialı Hipparkhia, Maroneialı Metrokles, Kinik Thrasillos ve Kinik Menedemos'tur. Kinik Felsefe Fragmanları 2, Diogenes'ten sonraki Kiniklerin en ünlüsü sayılabilecek Krates'i merkeze alır. Sahip olduğu her şeyi bırakarak Kinik yaşamı seçen Krates, antik dünyada pek az rastlanan kadın filozoflardan Maroneialı Hipparkhia'yla yaptığı ünlü "köpek evliliği"yle de diğer Kiniklerden ayrılır. Bu evlilik, antik dönemde evliliğin felsefeyi engelleyip engellemeyeceği meselesine dair tartışmalarda sıklıkla anılır. Kinik Felsefe Fragmanları 2 eseriyle etkisi günümüzde dahi süren Kinik felsefenin antik literatürdeki fragmanları iki ciltte tamamlanmış oluyor.

C. Cengiz Çevik (1983): İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Latin Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda lisans, yüksek lisans ve doktorasını tamamladı. Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi için Epiktetos, Leukippos, Demokritos, Sextus Empiricus, Herakleitos, Bacon, Horatius, Seneca, Cicero, Copernicus ve Luther'den birçok eser çevirdi. Cicero'nun Devleti, Roma'da Siyaset ve Felsefe ve Seneca'nın Doğa Felsefesi adlı üç telif eseri olan C. Cengiz Çevik başta temel akademik çalışma alanı Antikçağ'da siyaset ve felsefe ilişkisi olmak üzere çeviriler yapmaya ve telif eserler üzerinde çalışmaya devam ediyor.

9 786254 298257